

၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ။ *

[၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေ အမှတ် ၇၅။] (၁၉၅၃ ခု၊ အောက်တိုဘာလ ၂၆ ရက်)

အောက်ပါအတိုင်း၊ အက်ဥပဒေအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

အခန်း ၁။

စကားချီး။

အမည်။

၁။ ။ ဤအက်ဥပဒေကို ၁၉၅၃ခုနှစ်၊ လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေဟု ခေါ်ရမည်။ တည်ရာနယ်အဝန်း။

၂။ ။ ဤအက်ဥပဒေသည်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် တဝန်းလုံးနှင့် သက်ဆိုင်စေရမည်။ အဓိပ္ပါယ် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်များ။

၃။ ။ ဤအက်ဥပဒေတွင် အကြောင်းအရာနှင့်ဖြစ်စေ၊ ရှေ့နောက်စကားတို့၏ အဓိပ္ပါယ်နှင့်ဖြစ်စေ၊ မဆန့်ကျင်လျှင်-

- (က) “အရွယ်ရောက်ပြီးသူ” ဆိုသည်မှာ၊ အသက် ၁၈ နှစ်ပြည့်ပြီးသူကို ဆိုလိုသည်။
- (ခ) “လယ်ယာမြေ” ဆိုသည်မှာ၊ နိုင်ငံတော်က အလိုရှိသည့်အတိုင်း သုံးစွဲနိုင်သည့် လယ်ယာလုပ်ကိုင် နိုင်သော မြေရိုင်းများနှင့် လယ်၊ ယာ၊ ကိုင်း၊ ကျွန်း၊ ဥယျာဉ်စိုက်ပျိုးမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် လယ်၊ ယာ၊ ကိုင်း၊ ကျွန်းဖြင့် အသက်မွေးမှု ကိစ္စများအတွက်ဖြစ်စေ၊ ယင်းသို့စိုက်ပျိုးမှုနှင့် အသက်မွေးမှု၏ အထောက်အပံ့ ဖြစ်သော အမှုကိစ္စများအတွက်ဖြစ်စေ၊ လက်ရှိထားသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် သာမန် လုပ်ကိုင်သည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် အငှားချထားပြီးဖြစ်သည့် မြေကို ဆိုလိုသည့်ပြင်၊ ထိုစကားရပ်တွင် ထိုမြေပေါ်ရှိ လူနေအိမ်များနှင့် အခြားအဆောက်အအုံများ တည်ရာမြေများလည်း ပါဝင်သည်။ သို့ရာတွင် မြို့ရွာအတွင်းတည်ရှိသော လူနေ အိမ်ရာ အဖြစ် လက်ရှိထားသည့် မြေမပါဝင်ချေ။
- (ဂ) “တောင်သူလယ်သမား” ဆိုသည်မှာ-

* မြန်မာနိုင်ငံပြန်တမ်း ၁၉၅၃ ခု၊ အပိုင်း ၁၊ စာမျက်နှာ ၁၃၁၄ တွင် ထုတ်ပြန်ကျေညာသည်။

(ကက) လယ်ယာမြေကို မိမိ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအဖြစ်ဖြင့်၊ မိမိလက်ဖြင့်လုပ်ကိုင်သူကို၊ သို့တည်းမဟုတ် မိမိလက်ဖြင့် အစဉ်တစိုက် လုပ်ကိုင်ခဲ့သူကို၊ သို့တည်းမဟုတ်

(ခခ) ဆိုင်ရာနှစ်တွင် လယ်ယာမြေကို မိမိ၏အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အဖြစ်ဖြင့် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ချိန်တလျှောက်လုံး ကိုယ်တိုင် ကြီးကြပ် လုပ်ကိုင်သူကို ဆိုလိုသည်။

(ဃ) “လယ်ယာမြေအငှားချထားခြင်း” သို့တည်းမဟုတ် “လယ်ယာမြေသီးစားချထားခြင်း” ဆိုသည်မှာ၊ ထိုလယ်ယာမြေတွင် အကျိုးခံစားခွင့်ကို အတည့်အလင်း အချိန်ကာလ ကန့်သတ်၍ဖြစ်စေ၊ အချိန်ကာလကန့်သတ်ရာ ရောက်သည့်အချက်အလက်များနှင့် ဖြစ်စေ၊ ထာဝစဉ်ဖြစ်စေ၊ အဘိုးစားနား နှင့်သော်ငှား၊ အဘိုးစားနားမပါဘဲသော်ငှား၊ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

(င) “တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစု” ဆိုသည်မှာ၊ သွေးသားတော်စပ်၍ဖြစ်စေ၊ အိမ်ထောင်မှုဖြင့် တော်စပ်၍ဖြစ်စေ၊ အတူတကွနေထိုင်လျက်၊ အိမ်ထောင် သားစုတွင် အကြီးအကဲဖြစ်သူ တောင်သူလယ်သမားတဦး၏ ရှာဖွေရရှိသော ဝင်ငွေများအပေါ် မှီခိုစားသောက် နေထိုင်သည့် လူတစ်စုကို ဆိုလိုသည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ အတူနေသော်လည်း၊ စီးပွားတူမဟုတ်သော အိုးခွဲစားသည့် အိမ်ထောင်သားစု များကို၊ သီးခြားအိမ်ထောင်သားစုဟု မှတ်ယူရမည်။

(စ) “အိမ်ထောင်သားစု အကြီးအကဲ” ဆိုသည်မှာ၊ အိမ်ထောင်သားစု၏ အကြီးအကဲ ဖြစ်၍၊ ထိုအိမ်ထောင်သားစုတွင် လုပ်ငန်းများကို၊ ခေါင်းဆောင်လုပ်ကိုင်သူကို ဆိုလိုသည်။

(ဆ) “တလုံးတစည်းတည်းဖြစ်၍ ပစ္စည်းမခွဲဝေရသေးသော တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစု” ဆိုသည်မှာ၊ ထိုအိမ်ထောင်သားစုတွင် ပါဝင်သူတဦးဦး၏ အမည်ဖြင့်ထားရှိသော လယ်ယာမြေအားလုံးကို၊ ထိုအိမ်ထောင်သားစုတွင် ပါဝင်သူ အားလုံးက ပူးတွဲပိုင်ဆိုင်၍ အကျိုးတူ ခံစားခွင့်ရှိသော တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစုကို ဆိုလိုသည်။

(ဇ) “ပိုင်ဆိုင်သည်” ဆိုသည်မှာ၊ ဤအက်ဥပဒေ စတင်အာဏာ မတည်မီ ကာလအတွက် ဖြစ်လျှင်၊ ၎င်းကာလတွင်တည်ဆဲဖြစ်သော တရားဥပဒေတခုခုအရ လယ်ယာမြေ အပေါ်တွင် ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရရှိထားသူ တဦးတယောက်၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ဘဏ်၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ကုမ္ပဏီ၏၊ သို့တည်းမဟုတ် အဖွဲ့အစည်း၏၊ သို့တည်းမဟုတ် အစုစပ်၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းမခွဲဝေရသေးသည့်ဟိန္ဒူလူမျိုး အိမ်ထောင်

သားစု၏။ သို့တည်းမဟုတ် သာသနာရေးအဆောက်အအုံ၏ ပိုင်ဆိုင်ခြင်းကိုဖြစ်စေ၊ ဤအက်ဥပဒေ စတင်အာဏာတည်ပြီးသည့် နောက်ကာလအတွက်ဖြစ်လျှင်၊ ဤအက်ဥပဒေအရ လယ်ယာမြေအပေါ်တွင် ရရှိသည့်ပိုင်ဆိုင်ခြင်းကိုဖြစ်စေ ဆိုလိုသည်။

အထက်ပါပြဋ္ဌာန်းချက်၏ ယေဘုယျသဘောကို မထိခိုက်စေဘဲ၊ တည်ဆဲအခြားတရား ဥပဒေတွင် မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ၊ လယ်ပြန်၊ ငွေပြန်၊ သို့တည်းမဟုတ် အင်္ဂလိပ်နည်း ပေါင်နှံ ထားသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် စည်းကမ်းချက်ထား၍ ရောင်းချခြင်းဖြင့် ပေါင်နှံထားသည့် လယ်ယာ မြေကို အပေါင်ခံသူသည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေကို ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၄ ရက်နေ့ မှစ၍၊ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုသည့် နေ့ရက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝေငှသည့်နေ့ရက်အထိ အဆက်မပြတ် လက်ရှိထားခဲ့လျှင်၊ ထိုအပေါင်ခံသူသည်၊ ထိုလယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

(ဈ) “သီးစား” ဆိုသည်မှာ၊ လယ်ယာမြေကို လက်ရှိထား၍ အဆိုပါလယ်ယာမြေအတွက် သီးစားခပေးရန် တာဝန်ရှိသောသူကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အဖွဲ့အစည်းကို ဆိုလိုသည်။

(ည) “အဆောက်အအုံဖြင့် တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ပြုပြင်ခြင်း” ဆိုသည်မှာ၊ လယ်ယာမြေကို လက်ရှိပိုင်ဆိုင်သူ၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုပိုင်ဆိုင်သူ လက်ရှိမရမီ ထိုလယ်ယာမြေကို အခြားပိုင်ဆိုင်သူများ၏ စရိတ်ဖြင့်သော်၎င်း၊ လုပ်အားဖြင့် သော်၎င်း၊ ပြုပြင်ခြင်းကြောင့်၊ လယ်ယာမြေ၏ တန်ဖိုးကို ထာဝစဉ်မြှင့်တင်စေသည့် ပြုပြင်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ထိုစကားရပ်တွင်၊ လယ်ယာလုပ်ကိုင်သူ နေထိုင်ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် လယ်ယာလုပ်ငန်း၏ အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေသော အမှုကိစ္စအတွက် တည်ဆောက် ပြုလုပ်ထားသော အဆောက်အအုံ၊ ရေထုတ် ရေသွင်းအတွက် လုပ်ဆောင်ထားမှုများ၊ ဆည်မြောင်းများ၊ ကန်များ၊ ရေတွင်းများ၊ ရေကာတာများ၊ လမ်းများနှင့် အခြားသော ထာဝစဉ်တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ပြုလုပ်သည့် လုပ်ဆောင်မှုများ ပါဝင်သည်။ သို့ရာတွင် ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးရန်အတွက် မြေရှင်းခြင်း၊ ကန်သင်းပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ထာဝစဉ်မတည်မြဲသည့် တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ပြုပြင်သော လုပ်ဆောင်ထားမှုများ မပါဝင်ချေ။

(ဋ) “အုပ်ထိန်းသူ” ဆိုသည်မှာ၊ အရွယ်မရောက်သေးသူကိုသော်၎င်း၊ စိတ်ပေါ့သွပ်သူကို သော်၎င်း၊ ထိုသူတဦးဦး၏ပစ္စည်းကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းနှင့်တကွလူကို သော်၎င်း၊ အုပ်ထိန်းစောင့်ရှောက်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ရှိသည့် တရားရုံးက ခန့်အပ်သူကို ဆိုလိုသည်။

- (၄) “တောင်သူလယ်သမားအဖွဲ့အစည်း” ဆိုသည်မှာ၊ ကျေးလက်စီးပွားရေးကို အားပေးချီးမြှင့်ရန် အလို့ငှါ၊ ဤအက်ဥပဒေအရ တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းသော တောင်သူလယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကို ဆိုလိုသည်။
- (၅) “တတိုးထွန်” ဆိုသည်မှာ၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေဖြင့်၊ ပြဋ္ဌာန်းသော လယ်ယာမြေ အကျယ်အဝန်းကို ဆိုလိုသည်။
- (၆) “သာသနာဝန်ထမ်း”ဆိုသည်မှာ၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသောပုဂ္ဂိုလ် ကို ဆိုလိုသည်။
- (၇) “သာသနာရေး အဆောက်အအုံ” ဆိုသည်မှာ၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသော အဆောက်အအုံကို ဆိုလိုသည်။
- (၈) “မြေခွန်တော်” ဆိုသည်မှာ-
  - (ကက) အထက်မြန်မာပြည် မြေနှင့် အခွန်တော် ဥပဒေ (The Upper Burma Land and Revenue Regulation) အတည်ဖြစ်သော ဒေသများတွင်၊
  - (ကာကာ) အထက်မြန်မာပြည် မြေနှင့် အခွန်တော်ဥပဒေ (The Upper Burma Land and Revenue Regulation) နှင့် ဆည်မြောင်း အက်ဥပဒေ (The Canal Act) အရ ကြေးတိုင်မြေမျိုးကြီး အတန်း အစားနှုန်း (Soil class rate) ပြဋ္ဌာန်းထားသော ကွင်းရှိ လယ်ယာမြေ ဖြစ်လျှင်၊ ၁၉၄၇-၄၈ ခု မြေခွန်တော်နှစ် (1947-48 assessment season) အတွင်း တည်ဆဲဖြစ်သည့် ထိုပြဋ္ဌာန်း ထားသော ကြေးတိုင်မြေမျိုးကြီး အတန်းအစားနှုန်းပြည့်(full soil class rate)ဖြင့် တွက်ချက်၍ရသော ခိုင်ကြေး (cess) မှတပါး၊ [ရေခွန်တော်အပါအဝင်ဖြစ်သည့်]^၁ မြေခွန်တော် ၊
  - (ခါခါ) အထက်မြန်မာပြည် မြေနှင့်အခွန်တော်ဥပဒေ (The Upper Burma Land and Revenue Regulation) နှင့် ဆည်မြောင်း အက်ဥပဒေ (The Canal Act) အရ တပြေးတည်း သတ်မှတ်သည့် ဧကနှုန်း (flat rate)ပြဋ္ဌာန်းထားသော ကွင်းရှိ လယ်ယာမြေဖြစ်လျှင်၊ ၁၉၄၇-၄၈ ခု မြေခွန်တော်နှစ် (1947-48 assessment season)အတွင်း တည်ဆဲဖြစ်သည့် ထိုပြဋ္ဌာန်း ထားသော တပြေးတည်း သတ်မှတ်သည့် ဧကနှုန်းပြည့်ဖြင့်

---

^၁ ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအမှတ် ၂၂ အရ ထည့်သွင်းသည်။

တွက်ချက်၍ရသော ခိုင်ကြေး (cess)မှတပါး၊
[ရေခွန်တော်အပါအဝင်ဖြစ်သည်]။^၁ မြေခွန်တော်။

(ဂါဂါ) အပိုဒ်(ကာကာ)၊ သို့တည်းမဟုတ် အပိုဒ်(ခါခါ)တွင် သီးခြား
ဖော်ပြသောကြေးတိုင်မြေမျိုး ကြီးအတန်းအစားနှုန်း၊ သို့တည်း
မဟုတ် တပြေးတည်းသတ်မှတ်သော ဧကနှုန်းပြဋ္ဌာန်းထားသော်
လည်း၊ ထိုနှုန်းဖြင့် လျော်ကြေးတွက်၍ မဖြစ်နိုင်ဟု
နိုင်ငံတော်သမတက ယူဆသော ကွင်းရှိလယ်ယာမြေ ဖြစ်လျှင်၊
၁၉၄၇-၄၈ ခုနှစ်မတိုင်မီ ထိုလယ်ယာမြေအတွက်၊ သာမန်
အားဖြင့် နောက်ဆုံးစည်းကြပ်ခဲ့သည့် ခိုင်ကြေး (cess)မှတပါး၊
[ရေခွန်တော်အပါအဝင်ဖြစ်သည်]။^၁ မြေခွန်တော်။

(ဃာဃာ) အထက်မြန်မာပြည် မြေနှင့်အခွန်တော်ဥပဒေ (The Upper
Burma Land and Revenue Regulation) နှင့် ဆည်မြောင်း
အက်ဥပဒေ (The Canal Act) အရ ကွင်းအလိုက်
ပုံသေနှုန်း(fixed demand) ပြဋ္ဌာန်းထားသော ကွင်းရှိ
လယ်ယာမြေဖြစ်လျှင်၊ ထိုကွင်းအလိုက် ပုံသေနှုန်းအရ၊ ၁၉၄၇-
၄၈ ခုနှစ် မတိုင်မီ၊ ထိုလယ်ယာမြေအတွက် သာမန်အားဖြင့်
နောက်ဆုံးစည်းကြပ်ခဲ့သည့် ခိုင်ကြေး (cess) မှတပါး၊
[ရေခွန်တော် အပါအဝင်ဖြစ်သည်]။^၁ မြေခွန်တော်။

(ငါငါ) အပိုဒ် (ကာကာ)၊ (ခါခါ)၊ (ဂါဂါ)၊ သို့တည်းမဟုတ် အပိုဒ်
(ဃာဃာ)တွင် သီးခြား ဖော်ပြသောကွင်းများမှအပ၊ အခြားကွင်းရှိ
လယ်ယာမြေဖြစ်လျှင်၊ ၁၉၄၇-၄၈ ခုနှစ်မတိုင်မီ၊ ထို
လယ်ယာမြေအတွက် သာမန်အားဖြင့် နောက်ဆုံးစည်းကြပ်
ခဲ့သည့် ခိုင်ကြေး (cess)မှတပါး၊ [ရေခွန်တော်အပါအဝင်
ဖြစ်သည်]။^၁ မြေခွန်တော်။

(ခခ) မြေနှင့်အခွန်တော် အက်ဥပဒေ (The Land and Revenue Act)
အတည်ဖြစ်သော ဒေသများတွင်၊

(ကာကာ) မြေနှင့်အခွန်တော် အက်ဥပဒေ (The Land and Revenue Act)
အရ ကြေးတိုင် မြေမျိုးကြီး အတန်းအစားနှုန်း(Soil class rate)

---

^၁ ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအမှတ် ၂၂ အရ ထည့်သွင်းသည်။

ပြဋ္ဌာန်းထားသော ကွင်းရှိ လယ်ယာမြေဖြစ်လျှင်၊ ၁၉၄၇-၄၈ ခု မြေခွန်တော်နှစ် (1947-48 assessment season)အတွင်း တည်ဆဲဖြစ်သည့် ထိုပြဋ္ဌာန်း ထားသော ကြေးတိုင်မြေမျိုးကြီး အတန်းအစားနှုန်းပြည့်(full soil class rate)ဖြင့် တွက်ချက်၍ ရသော ခိုင်ကြေး (cess)မှတပါး၊ [ရေခွန်တော် အပါအဝင်ဖြစ်သည့်]^၁ မြေခွန်တော်။

(ခါခါ) မြေနှင့်အခွန်တော် အက်ဥပဒေ (The Land and Revenue Act) အရတပြေးတည်း သတ်မှတ်သည့် ဧကနှုန်း(flat rate) ပြဋ္ဌာန်းထားသော ကွင်းရှိ လယ်ယာမြေဖြစ်လျှင်၊ ၁၉၄၇-၄၈ခု မြေခွန်တော်နှစ် (1947-48 assessment season)အတွင်း တည်ဆဲဖြစ်သည့်၊ ထိုပြဋ္ဌာန်းထားသော တပြေးတည်း သတ်မှတ် သည့် ဧကနှုန်းပြည့်ဖြင့် တွက်ချက်၍ရသော ခိုင်ကြေး (cess) မှတပါး၊ [ရေခွန်တော် အပါအဝင်ဖြစ်သည့်]^၁မြေခွန်တော်။

(ဂါဂါ) အပိုဒ်(ကာကာ)တွင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အပိုဒ်(ခါခါ)တွင် သီးခြားဖော်ပြသော ကြေးတိုင် မြေမျိုးကြီးအတန်းအစားနှုန်း၊ သို့တည်းမဟုတ် တပြေးတည်းသတ်မှတ်သော ဧကနှုန်းပြဋ္ဌာန်း ထားသော်လည်း၊ ထိုနှုန်းဖြင့် လျော်ကြေးတွက်၍ မဖြစ်နိုင်ဟု နိုင်ငံတော်သမတက ယူဆသော ကွင်းရှိလယ်ယာမြေ ဖြစ်လျှင်၊ ၁၉၄၇-၄၈ ခုနှစ်မတိုင်မီ၊ ထိုလယ်ယာမြေအတွက် သာမန် အားဖြင့် နောက်ဆုံးစည်းကြပ်ခဲ့သည့် ခိုင်ကြေး (cess)မှတပါး၊ [ရေခွန်တော် အပါအဝင်ဖြစ်သည့်]^၁ မြေခွန်တော်။

(ဃာဃာ) အပိုဒ် (ကာကာ)၊ (ခါခါ)၊ သို့တည်းမဟုတ် အပိုဒ်(ဂါဂါ)တွင် သီးခြား ဖော်ပြသော ကွင်းများမှအပ အခြားကွင်းရှိ လယ်ယာမြေ ဖြစ်လျှင်၊ ၁၉၄၇-၄၈ ခုနှစ်မတိုင်မီ၊ ထိုလယ်ယာမြေအတွက် သာမန်အားဖြင့် နောက်ဆုံးစည်းကြပ်ခဲ့သည့် ခိုင်ကြေး (cess) မှတပါး၊ [ရေခွန်တော် အပါအဝင်ဖြစ်သည့်]^၁ မြေခွန်တော်ကို ဆိုလိုသည်။

---

^၁ ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအမှတ် ၂၂ အရ ထည့်သွင်းသည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ သာမန်အားဖြင့် နောက်ဆုံးစည်းကြပ်ခဲ့သည့် ခိုင်ကြေး (cess) မှတပါး၊ မြေခွန်တော်ဆိုရာ၌၊ မြေလပ် အခွန်နှုန်း (fallow rate) နှင့် လျော့ပေါ့သည့် လယ်ပျက်ခွန် (reduced rate) များ မပါဝင်ချေ။

အခန်း ၂။

လယ်ယာမြေလွှဲပြောင်းခြင်းကိုတားမြစ်ခြင်းနှင့် သိမ်းယူခြင်း။

လွှဲပြောင်းခြင်းကိုတားမြစ်ခြင်း။

၄။ ။ ဤအက်ဥပဒေ စတင်အာဏာတည်သည် နေ့မှစ၍၊ ဤအက်ဥပဒေနှင့်၎င်း၊ ဤအက်ဥပဒေ အရ ပြုသည့်နည်းဥပဒေများနှင့်၎င်း၊ မညီညွတ်လျှင်၊ လယ်ယာမြေကို ပေါင်နှံခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ အခြား နည်းဖြင့်လွှဲပြောင်းခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ခွဲစိတ်ခြင်း မပြုရ။

ခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင် ဤပုဒ်မပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည်၊ လယ်ယာမြေကို ဤအက်ဥပဒေ အရ ပြန်လည် သိမ်းယူခြင်းမပြုမီ၊ သို့တည်းမဟုတ် ကင်းလွတ်ခွင့် မပေးမီ၊ ပြန်လည် ရွေးနုတ်ခြင်းနှင့် မသက်ဆိုင်စေရ။

သိမ်းယူခြင်း။

၅။ ။ (၁) နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ ဤအက်ဥပဒေစတင်အာဏာတည်ပြီးသည့်နောက်၌၊ ပုဒ်မ ၆ အရ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုသည့် ဇယား ၁ တွင် ဖော်ပြထားသော လယ်ယာမြေမှတပါး၊ အခြားလယ်ယာမြေ အားလုံးကို ပြန်လည်သိမ်းယူနိုင်သည်။

(၂) နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)တွင် ရည်ညွှန်းဖော်ပြထားသည့် လယ်ယာမြေကို အမိန့် ကြော်ငြာစာဖြင့် ထိုအမိန့်ကြော်ငြာစာတွင် သီးခြားဖော်ပြသည့် ဒေသများတွင် သီးခြားသတ်မှတ် သည့် နေ့ရက် များ၌ သိမ်းယူသည်ဟု ကျေညာနိုင်သည်။

(၃) တည်ဆဲအခြားမည်သည့် တရားဥပဒေတွင်ဖြစ်စေ၊ သဘောတူစာချုပ်၊ ပဋိညာဉ်စာချုပ်၊ အပိုင် စာချုပ်၊ အငှားစာချုပ်၊ သို့တည်းမဟုတ် လိုင်စင်တွင်ဖြစ်စေ၊ မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ၊ နိုင်ငံတော်၏ အခွင့်အရေးများမှတစ်ပါး၊ ပုဒ်မခွဲ(၁)အရ၊ နိုင်ငံတော်က ပြန်လည်သိမ်းယူနိုင်သည့် လယ်ယာမြေအပေါ်၌၊ ထိုလယ်ယာမြေ နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပုဒ်မခွဲ (၂) အရ ကျေညာခြင်း မပြုလုပ်မီအခါက သက်ရောက် သမျှသော အခြားအခွင့်အရေးအားလုံးသည်၊ ထိုလယ်ယာမြေကို နိုင်ငံတော် သမတက ပြန်လည်သိမ်းယူသည့် အခါ၌၊ လုံးဝရပ်စဲသွားရမည်။ ထို့ပြင် ဤအက်ဥပဒေအရ လယ်ယာမြေကို ပြန်လည်သိမ်းယူပြီးသည့် နောက်တွင်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေအပေါ်တွင်၊ နိုင်ငံတော်၏ အခွင့်အရေးမှတစ်ပါး၊ အခြားမည်သည့် အခွင့်အရေးမျှ ပုဒ်မ ၁၀ တွင် အတည်အလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အတိုင်းမှတစ်ပါး၊ ပေါ်ပေါက် သက်ရောက်ခြင်း မရှိစေရ။

၁* * * *

အခန်း ၃။
လယ်ယာမြေကိုကင်းလွတ်ခွင့်ပေးခြင်း။

ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးခြင်း။

၆။ ။ (၁) အောက်ပါ တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစုအား၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ၎င်းတို့ ပိုင်ဆိုင်သောဇယား ၁၊ အပိုဒ် ၁၊ ၂၊ ၃၊ သို့တည်းမဟုတ် အပိုဒ် ၄ တွင် သီးခြားဖော်ပြထားသည့် လယ်ယာမြေအမျိုးအစားနှင့်အတိုင်းအတာကို ပုဒ်မ ၅ အရ ပြန်လည်သိမ်းယူခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့် ပြုရမည်။

- (က) အောက်ပါစည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်သော အိမ်ထောင်သားစု။
  - (ကက) ထိုအိမ်ထောင်သားစုသည်၊ တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင် သားစု ဖြစ်ရမည်။
  - (ခခ) ထိုအိမ်ထောင်သားစုတွင် ပါဝင်သူ တဦးသည်၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့မှ စ၍၊ ထို လယ်ယာမြေကို အဆက်မပြတ် ပိုင်ဆိုင်ရမည်။
  - (ဂဂ) ထိုအိမ်ထောင်သားစု၏ အကြီးအကဲတဦးသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် တဦးထက်ပိုသော အကြီးအကဲ များသည်၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့တွင် တောင်သူလယ်သမား အဖြစ် ရောက်ရှိပြီး ဖြစ်ရမည်။ ထို့ပြင်
  - (ဃဃ) ထိုအိမ်ထောင်သားစုတွင် ပါဝင်သူအများသည်၊ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသားများဖြစ်ရမည်။

ခြွင်းချက်။ ။သို့ရာတွင် အဆိုပါ တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်သားစုတွင် ပါဝင်သည့် အရွယ် ရောက်ပြီးသူတဦးသည်၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့၌ ထိုလယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သော ထိုအိမ်ထောင် သားစု၏ အကြီးအကဲထံမှ အမွေဆက်ခံလျှင်၊ ထိုသူသည်၊ အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့မှစ၍၊ အဆက်မပြတ် ပိုင်ဆိုင်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

- (ခ) အောက်ပါ စည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်သည့် တလုံးတစည်းတည်းဖြစ်၍၊ ပစ္စည်းမခွဲဝေရသေးသော အိမ်ထောင်သားစု။

---

^၁ ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအမှတ် ၂၂ အရ ခြွင်းချက်ကို ပယ်ဖျက်သည်။

- (ကက) ထိုအိမ်ထောင်သားစုသည်၊ တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင် သားစု ဖြစ်ရမည်။
- (ခခ) ထိုအိမ်ထောင်သားစုတွင် ပါဝင်သူအကြီးအကဲ တဦးသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် တဦးထက်ပိုသော အကြီးအကဲများသည်၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့မှ စ၍၊ ထိုလယ်ယာမြေကို အဆက် မပြတ် ပိုင်ဆိုင်ရမည်။
- (ဂဂ) ထိုအိမ်ထောင်သားစု၏ အကြီးအကဲတဦးသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် တဦးထက်ပိုသော အကြီးအကဲ များသည်၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့တွင် တောင်သူလယ်သမားအဖြစ် ရောက်ရှိ ပြီးဖြစ်ရမည်။ ထို့ပြင်
- (ဃဃ) ထိုအိမ်ထောင်သားစုတွင် ပါဝင်သူအများသည်၊ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသားများဖြစ်ရမည်။

ပဌမခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင်လယ်ယာမြေကို သိမ်းယူခြင်းမှ သာမန်အားဖြင့် ရရှိသည့်ကင်းလွတ်ခွင့် ထက်ပိုမိုသော ကင်းလွတ်ခွင့်ကို ရရှိနိုင်ရန်အလို့ငှါ၊ အဆိုပါ အိမ်ထောင်သားစုတွင် ပါဝင်သော လယ်ယာ မြေကို လုပ်ကိုင်သည့် အရွယ်ရောက်ပြီးသူ အရေအတွက်မှာ၊ လေးယောက်ထက် ပိုစေရမည့်ပြင်၊ ထိုအရွယ်ရောက်ပြီးသူတို့ကလည်း၊ အဆိုပါအိမ်ထောင်သားစု အကြီးအကဲ ပိုင်ဆိုင်သော လယ်ယာမြေကို လုပ်ကိုင်ရမည်။

ဒုတိယခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင် အဆိုပါ တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်သားစုတွင် ပါဝင်သည့် အရွယ်ရောက်ပြီးသူတဦးသည်၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့၌၊ ထိုလယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သော ထိုအိမ်ထောင်သားစု၏ အကြီးအကဲထံမှ အမွေဆက်ခံလျှင်၊ ထိုသူသည်၊ အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့မှစ၍၊ အဆက်မပြတ် ပိုင်ဆိုင်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

- (ဂ) အောက်ပါစည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်သော အရွယ်မရောက်သေးသူ။
  - (ကက) ထိုသူသည်၊ အဘသော်၎င်း၊ အမိသော်၎င်း မဲ့သူဖြစ်ရမည်။
  - (ခခ) ထိုသူသည်၊ အပိုဒ်(က) တွင် သီးခြားဖော်ပြထားသည့် တောင်သူ လယ်သမား အိမ်ထောင်သားစု တွင် ပါဝင်သူ ဖြစ်ရမည်။
  - (ဂဂ) ထိုသူသည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေကို ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့၌ ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သော အဆိုပါ အိမ်ထောင်သားစု၏ အကြီးအကဲထံမှ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့နောက်မှ အမွေဆက်ခံ၍ ထိုလယ်ယာမြေကို ရရှိသူဖြစ်ရမည်။

- (ဃဃ) ထိုသူသည်၊ အုပ်ထိန်းသူ၏ စောင့်ရှောက်ခြင်းမှ မကင်းသေးသူဖြစ်ရမည်။ ထို့ပြင်
- (ငင) ထိုသူသည်၊ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသား ဖြစ်ရမည်။
- (ဃ) အောက်ပါ စည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်သော စိတ်ပေါ့သွပ်သူ။
- (ကက) ထိုသူသည်၊ အပိုဒ် (က) တွင် သီးခြားဖော်ပြထားသည့် တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစုတွင် ပါဝင်သူ ဖြစ်ရမည်။
- (ခခ) ထိုသူသည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်သူ ဖြစ်ရမည်။
- (ဂဂ) ထိုသူသည်၊ အုပ်ထိန်းသူ၏ စောင့်ရှောက်ခြင်းမှ မကင်းသေးသူဖြစ်၍၊ စိတ်ပေါ့သွပ်သူဟု အခွင့် အာဏာရတရားရုံး၏ အမိန့်ချမှတ်ခြင်း ခံနေရသူလည်းဖြစ်ရမည်။ ထို့ပြင်
- (ဃဃ) ထိုသူသည်၊ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသား ဖြစ်ရမည်။
- (င) အောက်ပါ စည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်သည့် အိမ်ထောင်သားစု၏ အကြီးအကဲ ပါဝင်သော တောင်သူလယ်သမား မဟုတ်သည့် အိမ်ထောင်သားစု။
- (ကက) ထိုသူသည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေကို ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၄ ရက်နေ့မှစ၍ အဆက်မပြတ် ပိုင်ဆိုင်ရမည်။ သို့တည်းမဟုတ် အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၄ ရက်နေ့၌ ပိုင်ဆိုင် ခဲ့သူထံမှ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၄ ရက်နေ့နောက်မှ အမွေဆက်ခံ၍ ထိုလယ်ယာမြေကို ရရှိသူဖြစ်ရမည်။
- (ခခ) ထိုသူသည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေတည်ရှိရာ ကျေးရွာနယ်မြေတွင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရပ်ကွက်တွင် အမြဲနေထိုင်ရမည်။
- (ဂဂ) ထိုသူသည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေကို ပုဒ်မ ၃၊ အပိုဒ် (ဂ) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်း အတိုင်း သတ်မှတ်ထားသည့်အချိန်ကာလအတွင်း လုပ်ကိုင်ပါမည်ဟု စာဖြင့်ရေးသား၍ ကတိပေးရမည်။ ထို့ပြင်
- (ဃဃ) ထိုသူသည်၊ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသား ဖြစ်ရမည်။

***ခြင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံတော်သမတ ကဖြစ်စေ၊ ဤကိစ္စအလို့ငှါ နိုင်ငံတော်သမတက ခန့်အပ်သည့် အာဏာပိုင်များက ဖြစ်စေ၊ အဆိုပါ လယ်ယာမြေတည်ရှိရာ ကျေးရွာနယ်မြေ၊

---

၁ ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအမှတ် ၂၂ အရ "ပဌမ" ဆိုသည့်စကားရပ်ကို ပယ်ဖျက်သည်။

သို့တည်းမဟုတ် ရပ်ကွက်ပြင်ပ၌ ထိုအိမ်ထောင်သားစု၏ အကြီးအကဲ အမြဲနေထိုင်ခြင်းသည်၊ အပိုဒ်ခွဲ (၈၈) တွင် သီးခြားဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်းချက်ကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်စေမည့် အကြောင်းမဟုတ်ဟု ယူဆလျှင်၊ အပိုဒ်ခွဲ (၁၁) တွင် သီးခြားဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်းချက်ကို လျော့ပေါ့နိုင်သည်။

- ၁(စ) အောက်ပါ စည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်သော အိမ်ထောင်သားစု။
  - (ကက) ထိုအိမ်ထောင်သားစုသည်၊ တောင်သူ လယ်သမားအိမ်ထောင် သားစု ဖြစ်ရမည်။
  - (ခခ) ထိုအိမ်ထောင်သားစုတွင် ပါဝင်သူတဦးသည်၊ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၂ ရက်နေ့မှစ၍၊ ထိုလယ်ယာမြေကိုအဆက်မပြတ်ပိုင်ဆိုင် ရမည်။
  - (ဂဂ) ထိုအိမ်ထောင်သားစု၏ အကြီးအကဲတဦးသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် တဦးထက်ပိုသော အကြီးအကဲများသည်၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့တွင် တောင်သူလယ်သမားအဖြစ် ရောက်ရှိပြီး ဖြစ်ရမည်။ ထို့ပြင်
  - (ဃဃ) ထိုအိမ်ထောင်သားစုတွင် ပါဝင်သူ အများသည်၊ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသားများဖြစ်ရမည်။

ခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင်အဆိုပါတောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်သားစုတွင် ပါဝင်သည့် အရွယ်ရောက်ပြီး သူတဦးသည်၊ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၂ ရက်နေ့၌ ထိုလယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သော ထိုအိမ်ထောင်သားစု ၏ အကြီးအကဲထံမှ အမွေဆက်ခံလျှင်၊ ထိုသူသည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေကို၊ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၂ ရက်နေ့မှစ၍၊ အဆက်မပြတ်ပိုင်ဆိုင်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

ပုဒ်မခွဲ (၁) ၏ ပဌမခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင်ဇယား ၁၊ အပိုဒ် ၁၊ ၂၊ ၃ နှင့် ၄ တွင် သီးခြားဖော်ပြထား သည့် လယ်ယာမြေတမျိုးအတွက် ဤပုဒ်မခွဲအရ ကင်းလွတ်ခွင့်တောင်းဆိုလျှင်၊ ထိုသို့ ကင်းလွတ်ခွင့် ရ ရှိရန် တောင်းဆိုသည့်လယ်ယာမြေအားလုံး၏ အတိုင်းအတာ စုစုပေါင်းသည်၊ ထိုလယ်ယာမြေ အမျိုးအစားအတွက်၊ ဇယား ၁ တွင်သတ်မှတ်ထားသော အတိုင်းအတာထက် မပိုစေရ။

ပုဒ်မခွဲ (၁)၏ ဒုတိယခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင် ဇယား ၁၊ အပိုဒ် ၁၊ ၂၊ ၃ နှင့် ၄တွင် သီးခြား ဖော်ပြထားသည့် တမျိုးထက်ပိုသော လယ်ယာမြေအတွက် ဤပုဒ်မခွဲအရ၊ ကင်းလွတ်ခွင့် တောင်းဆိုလျှင်၊ ထိုသို့ ကင်းလွတ်ခွင့်ရရှိရန် တောင်းဆိုသည့် လယ်ယာမြေအားလုံး၏ အတိုင်းအတာ စုစုပေါင်းကို တွက်ချက်ရာ၌၊ ဇယား ၁ တွင် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသည့် အတိုင်းအတာ အချိုးအစား

၁ ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအမှတ် ၂၂ အရ ထည့်သွင်းသည်။

နှင့်အညီ၊ ကင်းလွတ်ခွင့် တောင်းဆိုသော လယ်ယာမြေအမျိုးအစား များကို တမျိုးတစား တည်းဖြစ်အောင် ပြောင်းလဲတွက်ချက် ရမည်။ ထိုသို့ တွက်ချက်၍ရသော လယ်ယာမြေ တမျိုးတစား၏ အတိုင်းအတာစုစုပေါင်းသည်၊ ထိုအမျိုးအစားအတွက် ဇယား ၁ တွင် သတ်မှတ် ထားသော အတိုင်းအတာထက် မပိုစေရ။

(၂) ^၁ အောက်ပါစည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်သော သာသနာရေးအဆောက်အအုံ ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေကို၊ ဇယား ၁ တွင် သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း၊ ပုဒ်မ ၅ အရ ပြန်လည်သိမ်းယူခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုရမည်။

(က) အဆိုပါလယ်ယာမြေသည်_

(ကက) ဝတ္ထုကံမြေဟု အမျိုးအစား ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားပြီး ဖြစ်ရမည်။ သို့တည်းမဟုတ်

(ခခ) မြန်မာဘုရင်များက ဝတ္ထုကံမြေအဖြစ် လှူဒါန်းထားသော လယ်ယာမြေ ဖြစ်ရမည်။ သို့တည်းမဟုတ်

(ဂဂ) သာသနာရေး ကိစ္စများအတွက် မြေခွန်တော်လွတ် အပိုင် စာချုပ်ဖြင့် ပေးပြီးသော လယ်ယာမြေ ဖြစ်ရမည်။ သို့တည်းမဟုတ်

(ဃဃ) အဆိုပါ အဆောက်အအုံသို့ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၂ ရက်နေ့ မတိုင်မီက အဆိုပါလယ်ယာမြေကို ပေးလှူလွှဲပြောင်းထားပြီး ဖြစ်ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာ မြေစာရင်းဌာနစာရင်းတွင်၊ ထိုနေ့ မတိုင်မီက မှတ်သားထားပြီး ဖြစ်ရမည်။ သို့ရာတွင် ထိုလယ်ယာ မြေသည် ပြည်နယ်တခုခုတွင်ဖြစ်စေ၊ ချင်းဝိသေသတိုင်းတွင် ဖြစ်စေ၊ [မြေစာရင်းဌာနစာရင်းမရှိသော ကွင်းတွင်ဖြစ်စေ] တည်ရှိသော လယ်ယာမြေဖြစ်လျှင်၊ အဆိုပါ အဆောက်အအုံသို့ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၂ ရက်နေ့မတိုင်မီက ပေးလှူလွှဲပြောင်း ထားပြီးဖြစ်ကြောင်း နိုင်ငံတော်သမတက ကျေနပ်လောက် အောင် လုံလောက်သောသက်သေ အထောက်အထားရှိရမည်။ ထို့ပြင်

(ခ) အဆိုပါလယ်ယာမြေမှ ရရှိသည့် ဝင်ငွေဝတ္ထုပစ္စည်းကို၊ သာသနာရေးကိစ္စ သက်သက်အတွက် အသုံးပြုရမည်။ ထို့ပြင်

---

^၁ ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအမှတ် ၂၂ အရ အစားထည့်သွင်းသည်။

- (ဂ) အဆိုပါ အဆောက်အအုံ၏ ဂေါပကလူကြီးများ စီမံအုပ်ချုပ်သည့် လယ်ယာမြေ ဖြစ်ရမည်။
- (၃)^၁ အောက်ပါစည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်သော သာသနာဝန်ထမ်း ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေကို၊ ဇယား ၁ တွင် သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း၊ ပုဒ်မ ၅ အရပြန်လည် သိမ်းယူခြင်းမှကင်းလွတ်ခွင့်ပြုရမည်။
  - (က) ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်ရမည်။
  - (ခ) ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၂ ရက်နေ့ မတိုင်မီက၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေကို၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ပေးလှူ လွှဲပြောင်းထားပြီးဖြစ်ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာမြေ စာရင်းဌာနစာရင်းတွင်၊ ထိုနေ့မတိုင်မီက မှတ်သားထားပြီး ဖြစ်ရမည်။ သို့ရာတွင် ထိုလယ်ယာမြေသည် ပြည်နယ်တခုတွင်ဖြစ်စေ၊ ချင်းဝိသေသ တိုင်းတွင်ဖြစ်စေ၊ [မြေစာရင်းဌာနစာရင်းမရှိသော ကွင်းတွင်ဖြစ်စေ] ^၁ တည်ရှိသော လယ်ယာမြေဖြစ်လျှင်၊ အဆိုပါ ပုဂ္ဂိုလ်သို့ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၂ ရက်နေ့ မတိုင်မီက ပေးလှူလွှဲပြောင်းထားပြီးဖြစ်ကြောင်း နိုင်ငံတော် သမတက ကျေနပ်လောက်အောင် လုံလောက်သောသက်သေ အထောက် အထားရှိရမည်။
  - (ဂ) အဆိုပါလယ်ယာမြေမှ ရရှိသည့် ဝင်ငွေဝတ္ထုပစ္စည်းကို သာသနာရေးကိစ္စ သက်သက်အတွက် အသုံးပြုရမည်။ ထို့ပြင်
  - (ဃ) ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသား ဖြစ်ရမည်။
- (၄) ဇယား၁၊ အပိုဒ်၅၊ ၆၊ သို့တည်းမဟုတ် အပိုဒ် ၇ တွင်သီးခြားဖော်ပြထားသည့် လယ်ယာမြေ တမျိုးမျိုးကို၊ အဆိုပါဇယား ၁ တွင်၊ ထိုလယ်ယာမြေအတွက် သီးခြား ဖော်ပြထားသည့် အတိုင်းအတာ နှင့်အညီ၊ ပုဒ်မ ၅ အရ ပြန်လည်သိမ်းယူခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုရမည်။

အခန်း ၄။

လယ်ယာမြေကို ဝေငှခြင်း။

ဝေငှခြင်း။

၇။ ။ (၁) ပုဒ်မ ၈ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်စေဘဲ၊ နိုင်ငံတော်အတွက် လိုအပ်သော လယ်ယာ မြေမှအပ၊ ပုဒ်မ ၅ အရ နိုင်ငံတော်ကပြန်လည်သိမ်းယူထားသော

^၁ ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအမှတ် ၂၂ အရ ထည့်သွင်းသည်။

လယ်ယာမြေကို၊ အက်ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဦးစားပေးရန် အစီအစဉ်များနှင့်အညီ၊ အောက်ပါ တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင် သားစုများအား၊ အောက်တွင် သီးခြားဖော်ပြထားသော အတိုင်းအတာ များအထိ ဝေငှရမည်။

(က) ပုဒ်မ ၆ အရ ကင်းလွတ်ခွင့်မရထိုက်သော တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင် သားစုတစုလျှင်၊ တတိုးထွန်အထိ၊ ၎င်းပြင် ထိုတောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင် သားစုတွင် လယ်ယာမြေကို လုပ်ကိုင်သည့် အရွယ်ရောက်ပြီးသူ လေးယောက်ထက် ပိုမိုခွဲလျှင်၊ ထိုကဲ့သို့ ပိုမိုသောသူတဦးအတွက် ထိုအိမ်ထောင်သားစု ရရှိထိုက် သည့် မူလတတိုးထွန်၏ လေးပုံတပုံအထိ။

(ခ) ပုဒ်မ ၆ အရ ကင်းလွတ်ခွင့်ရရှိထိုက်သော တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင် သားစုတစု၏ ကင်းလွတ်ခွင့်ရထိုက်သော လယ်ယာမြေဧရိယာမှာ (ထိုအိမ်ထောင်သားစုသည် ပုဒ်မ ၆ အရ ကင်းလွတ် ခွင့်ကိုမရထိုက်လျှင်)၊ ဤပုဒ်မအရ ၎င်းအိမ်ထောင်သားစု ရထိုက်သည့် တတိုးထွန် မပြည့်မှီခွဲသော်၊ ထိုတတိုးထွန် ပြည့်မှီရန်လိုသမျှသော ဧရိယာအထိ။

(၂) ပုဒ်မခွဲ (၁) တွင်မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ၊ နိုင်ငံတော်သမတက၊ သို့တည်းမဟုတ် ဤကိစ္စအလို့ငှါ နိုင်ငံတော်သမတက ခန့်အပ်သော အာဏာပိုင်များက လိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်လျှင်၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) တွင် ရည်ညွှန်းထားသော လယ်ယာမြေ များကိုသော်၎င်း၊ နိုင်ငံတော်က အလိုရှိသည့် အတိုင်း သုံးစွဲနိုင်သည့် လယ်ယာ လုပ်ကိုင်နိုင်သော မြေရိုင်းများကိုသော်၎င်း၊ ပုဒ်မ ၁၃ အရ တည်ထောင် ဖွဲ့စည်းထားသော တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းများသို့၊ ဤအက်ဥပဒေ အရပြုသော နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ ဝေငှရန် ညွှန်ကြားနိုင်သည်။

(၃) ပုဒ်မခွဲ (၁) နှင့် (၂) တွင် မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ၊ နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ မိမိကလုံလောက်သည်ဟု ထင်မြင်သော အကြောင်းတခုခုကြောင့် ပြန်လည် သိမ်းယူသည့် လယ်ယာမြေကို ဝေငှခြင်း မပြုလုပ် နိုင်လျှင်၊ ထိုလယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ မိမိက သင့်သည်ထင်မြင်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း စီမံခန့်ခွဲ နိုင်သည်။

စည်းကမ်းချက်များ။

၈။ ။ ပုဒ်မ ၇ တွင်သီးခြား ဖော်ပြထားသည့် တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစုတိုင်းသည်၊ အောက်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရမည်။

ထိုအိမ်ထောင်သားစု၏ အကြီးအကဲတဦးသည်_

- (က) ပုဒ်မ ၃၊ အပိုဒ် (ဂ) တွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်နည်းလမ်းအတိုင်း လယ်ယာမြေကို လုပ်ကိုင်ခဲ့ရမည်။
- (ခ) နိုင်ငံတော်သမတက၊ သို့တည်းမဟုတ် ဤကိစ္စအလို့ငှါ နိုင်ငံတော်သမတက ခန့်အပ်သော အာဏာပိုင်များက ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း၊ ပုဒ်မ ၁၃ နှင့် ဤအက်ဥပဒေ အရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့် အညီ တည်ထောင် ဖွဲ့စည်းထားသော တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းများတွင် ပါဝင်ပါမည်ဟု စာဖြင့် ရေးသား၍ ကတိပြုရမည်။ ထို့ပြင်
- (ဂ) ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသားဖြစ်ရမည်။

အခန်း ၅။

ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးသည့်လယ်ယာမြေနှင့် ဝေငှသည့် လယ်ယာမြေအပေါ်တွင် ရရှိသည့် အခွင့်အရေးများ။

ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးသည့်လယ်ယာမြေနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခွင့်အရေးများ။

- ၉။ ။ (၁) နိုင်ငံတော်၏ အခွင့်အရေးများနှင့်ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ (၂)၊ (၃) နှင့် (၄)အပြင်၊ ပုဒ်မ ၁၁ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်လျှင်၊ ပုဒ်မ ၆ အရ၊ ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးသည့် လယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင် သူသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် သာသနာရေး အဆောက် အအုံသည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ အောက်ပါအခွင့်အရေးများကို ရရှိစေရမည်။
- (က) အဆိုပါလယ်ယာမြေကို လက်ရှိထားနိုင်ခွင့်၊ လုပ်ကိုင်နိုင်ခွင့်၊ ယင်းသို့ လုပ်ကိုင်ခြင်းမှ ပေါ်ထွက် လာသည့် အကျိုးအမြတ်များကို ခံစားနိုင်ခွင့်။
  - (ခ) အဆိုပါလယ်ယာမြေကို၊ တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်း တခုခုအားသော်၎င်း၊ တောင်သူ လယ်သမား တဦးဦးအားသော်၎င်း၊ ပုဒ်မ ၃၊ အပိုဒ် (ဂ) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း၊ အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို လုပ်ကိုင်ပါမည်ဟု စာဖြင့် ရေးသား၍ ကတိပြုသော တောင်သူလယ်သမား မဟုတ်သူ တဦးဦးအားသော်၎င်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ အပိုင်ပေးခြင်းကို ပြုလုပ်နိုင်ခွင့်။ ၎င်းပြင်၊ သာသနာရေးအဆောက်အအုံနှင့် သာသနာဝန်ထမ်းအား ပေးလှူနိုင်ခွင့်။ ထို့ပြင်
  - (ဂ) အဆိုပါလယ်ယာမြေကို ခွဲစိတ်နိုင်ခွင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားလယ်ယာ မြေနှင့် လဲလှယ်နိုင်ခွင့်။

ပဌမခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင် အပိုဒ် (ခ) နှင့် (ဂ) တွင် သီးခြားဖော်ပြထားသော အခွင့်အရေး များကို ဤအက်ဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့်ညီညွတ်၍၊ နိုင်ငံတော်သမတ၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ဤကိစ္စအလို့ငှါ နိုင်ငံတော်သမတက ခန့်အပ်သော အာဏာပိုင်များ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်သာ ခံစားခွင့်ရရှိ စေရမည်။

ဒုတိယခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင် သာသနာဝန်ထမ်း ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေ၊ သို့တည်းမဟုတ် သာသနာရေးအဆောက်အအုံ ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေကို၊ တည်ဆဲအခြား တရားဥပဒေတခုနှင့် မဆန့်ကျင်လျှင်၊ သီးစားချထားနိုင်ခွင့်ရရှိစေရမည်။

- (၂) နိုင်ငံတော်၏ အခွင့်အရေးများအပြင်၊ ဇယား ၁ နှင့်ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) နှင့် (၄)၊ ၎င်းပြင် ပုဒ်မ ၁၁ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်လျှင်၊ သာသနာရေးအဆောက် အအုံ၊ သို့တည်းမဟုတ် သာသနာ ဝန်ထမ်းတဦးဦး ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေမှအပ၊ ပုဒ်မ ၆ အရ ကင်းလွတ်ခွင့် ပေးထားသော လယ်ယာမြေကို၊ အမွေဆက်ခံနိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။

ခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင် လယ်ယာမြေကို၊ ပုဒ်မ ၃၊ အပိုဒ် (ဂ) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း သတ်မှတ်ထားသည့် အချိန်ကာလအတွင်း လုပ်ကိုင်ပါမည်ဟု စာဖြင့်ရေးသား၍ ကတိပေးရန် ပျက်ကွက် သည့် တောင်သူလယ်သမား မဟုတ်သူ တဦးဦးက အမွေစုအဖြစ်ဖြင့် လက်ခံရရှိလျှင်၊ အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို နိုင်ငံတော်သမတက ပြန်လည်သိမ်းယူရမည်။

ဝေငှသည့်လယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်အခွင့်အရေးများ။

၁၀။ ။ (၁) နိုင်ငံတော်၏ အခွင့်အရေးများအပြင်၊ ပုဒ်မ ၁၂ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်မဆန့်ကျင်လျှင်၊ ပုဒ်မ ၇ အရဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၅၂ အရဖြစ်စေ၊ ဝေငှသည့်လယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်သော တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစု၏ အကြီးအကဲတဦးဦးသည်၊ အဆိုပါ လယ်ယာမြေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါ အခွင့်အရေးများကို ရရှိစေရမည်။

- (က) အဆိုပါလယ်ယာမြေကို လက်ရှိထားနိုင်ခွင့်၊ လုပ်ကိုင်နိုင်ခွင့်၊ ယင်းသို့ လုပ်ကိုင်ခြင်းမှ ပေါ်ထွက် လာသည့် အကျိုးအမြတ်များကို ခံစားနိုင်ခွင့်။
- (ခ) အဆိုပါ အိမ်ထောင်သားစု၏ အကြီးအကဲတဦးဦး ပါဝင်သည့် တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်း တခုခုအား၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေကို ရောင်းချနိုင်ခွင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် အပိုင်ပေးနိုင်ခွင့်။ ထို့ပြင်
- (ဂ) အဆိုပါလယ်ယာမြေကို ခွဲစိတ်နိုင်ခွင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားလယ်ယာ မြေနှင့် လဲလှယ်နိုင်ခွင့်။

ခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင် အပိုဒ် (ခ) နှင့် (ဂ) တွင် သီးခြားဖော်ပြထားသော အခွင့်အရေးများကို ဤအက်ဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့်ညီညွတ်၍၊ နိုင်ငံတော်သမတ၏၊ သို့တည်းမဟုတ်

ဤကိစ္စအလို့ငှါ နိုင်ငံတော်သမတက ခန့်အပ်သော အာဏာပိုင်များ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်သာ ခံစားခွင့်ရရှိစေရမည်။

(၂) နိုင်ငံတော်၏ အခွင့်အရေးများအပြင်၊ ဤအက်ဥပဒေပါအခြားပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်လျှင်၊ ပုဒ်မ ၇ အရဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၅၂ အရဖြစ်စေ၊ ဝေငှပြီးသော လယ်ယာမြေကို အမွေဆက်ခံနိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။

ခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင် လယ်ယာမြေကို ပုဒ်မ ၃၊ အပိုဒ် (ဂ) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း၊ သတ်မှတ်ထားသည့် အချိန်ကာလအတွင်း လုပ်ကိုင်ပါမည်ဟု စာဖြင့်ရေးသား၍၊ ကတိပေးရန် ပျက်ကွက် သည့် တောင်သူလယ်သမား မဟုတ်သူ တဦးဦးက အမွေစုအဖြစ်ဖြင့် လက်ခံရရှိလျှင်၊ အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို နိုင်ငံတော်သမတက ပြန်လည်သိမ်းယူရမည်။

အခန်း ၆။

ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးသည့် လယ်ယာမြေနှင့် ဝေငှသည့် လယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် စည်းကမ်းချက်များ။

ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးသည့် လယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် စည်းကမ်းချက်များ။

၁၁။ ။ (၁) တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစု အကြီးအကဲ တဦးဦးသည်၊ ပုဒ်မ ၆ အရ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုထားသော လယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်လျှင်၊ ထိုသူသည် အဆိုပါလယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာမည်။

(က) ထိုသူသည်၊ ပုဒ်မ ၉ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မညီညွတ်လျှင်၎င်း၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့် မညီညွတ်လျှင်၎င်း၊ အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို ပေါင်နှံခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ သို့တည်း မဟုတ် အခြားနည်းဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်းမပြုရ။

(ခ) ထိုသူသည်၊ ပုဒ်မ ၉ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မညီညွတ်လျှင်၎င်း၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့် မညီညွတ်လျှင်၎င်း၊ အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို ခွဲစိတ်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် လဲလှယ်ခြင်း မပြုရ။

(ဂ) ထိုသူသည်၊ ပုဒ်မ ၃၊ အပိုဒ် (ဂ) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်နည်းလမ်းအတိုင်း၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေကို လုပ်ကိုင်ရမည်။

(ဃ) ထိုသူသည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံတော်ကစည်းကြပ်သော အခွန်အတုတ် များကို ပေးဆောင်ရမည်။

(င) ထိုသူပါဝင်သည့် အိမ်ထောင်သားစုသည်၊ တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစုအဖြစ်မှ ရပ်စဲခြင်း မရှိစေရ။

- (စ) ထိုသူသည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေကို လုံလောက်သော အကြောင်းမရှိဘဲ၊ မြေလပ်အဖြစ် မထားရ။ ထို့ပြင်
  - (ဆ) ထိုသူသည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေကို သီးစားချထားခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အငှားချထားခြင်း မပြုရ။
- (၂) တလုံးတစည်းထည်းဖြစ်၍ ပစ္စည်းမခွဲဝေရသေးသော တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစု၏ အကြီးအကဲ တဦးဦးသည်၊ ပုဒ်မ ၆ အရ ကင်းလွတ် ခွင့်ပြုထားသည့် လယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်လျှင်၊ ထိုသူသည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ အောက်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရမည်။
- (က) ထိုသူသည်၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရမည်။ ထို့ပြင်
  - (ခ) ထိုသူသည်၊ လယ်ယာမြေကို သိမ်းယူခြင်းမှ သာမန်အားဖြင့် ရရှိသည့် ကင်းလွတ်ခွင့်ထက် ပိုမိုသောကင်းလွတ်ခွင့်ကို ရရှိသော လယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်လျှင်၊ ထိုသူ၏ အိမ်ထောင်သားစုတွင် ပါဝင်သော လယ်ယာမြေကို လုပ်ကိုင်သည့် အရွယ်ရောက်ပြီးသူ အရေအတွက်မှာ လေးယောက်ထက် ပိုစေရမည်ပြင်၊ ထိုအရွယ်ရောက်ပြီးသူတို့ကလည်း အဆိုပါ အိမ်ထောင် သားစု အကြီးအကဲ ပိုင်ဆိုင်သော လယ်ယာမြေကို လုပ်ကိုင်ရမည်။
- (၃) အရွယ်မရောက်သေးသူတဦးသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် စိတ်ပေါ့သွပ်သူ တဦးသည်၊ ပုဒ်မ ၆ အရ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုထားသော လယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်လျှင်၊ ထိုသူတို့၏ အုပ်ထိန်းသူသည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါ စည်းကမ်းချက် များကို လိုက်နာရမည်။
- (က) ထိုသူသည်၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (က)၊ (ခ)၊ (ဃ)၊ (စ)နှင့် (ဆ)တွင် ပြဋ္ဌာန်း ထားသည့် စည်းကမ်း ချက်များကို လိုက်နာရမည်။ ထို့ပြင်
  - (ခ) အဆိုပါ အုပ်ထိန်းသူသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသူ၏ ကိုယ်စားလှယ်သည်၊ ပုဒ်မ ၃၊ အပိုဒ် (ဂ) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်နည်းလမ်းအတိုင်း ၊ အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို လုပ်ကိုင်ရမည်။
- (၄) တောင်သူလယ်သမား မဟုတ်သည့် အိမ်ထောင်သားစု၏ အကြီးအကဲတဦးဦးသည်၊ ပုဒ်မ ၆ အရ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုထားသည့် လယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်လျှင်၊ ထိုသူသည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာ ရမည်။

- (က) ထိုသူသည်၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) တွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရမည်။ ထို့ပြင်
- (ခ) ထိုသူသည်၊ ပုဒ်မ၃၊ အပိုဒ် (ဂ) တွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေကို ပုဒ်မ ၆ အရ၊ ထိုသူအား ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးသည့်နှစ် နောက်တဆက်တည်းဖြစ်သော လယ်ယာလုပ်ငန်း ချိန်မှစ၍၊ သို့တည်းမဟုတ် အဆိုပါလယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်သည့်နှစ် နောက်ကျ ရောက်သော လယ်ယာလုပ်ငန်းချိန်မှစ၍၊ သို့တည်းမဟုတ် နိုင်ငံတော် သမတက သတ်မှတ်သည့် လယ်ယာလုပ်ငန်း ချိန်မှစ၍၊ သို့တည်းမဟုတ် ဤကိစ္စအလို့ငှါ နိုင်ငံတော်သမတက ခန့်အပ်သောအာဏာပိုင်က သတ်မှတ် သည့် လယ်ယာလုပ်ငန်း ချိန်မှစ၍ လုပ်ကိုင်ရမည်။
- (၅) သာသနာ ဝန်ထမ်းတဦးဦးသည်၊ ပုဒ်မ ၆ အရ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုထားသော လယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်လျှင်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရမည်။
  - (က) ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပုဒ်မ ၉ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် မညီညွတ်လျှင်၎င်း၊ ဤအက် ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့် မညီညွတ်လျှင်၎င်း၊ အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို ပေါင်နှံခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ သို့တည်း မဟုတ် အခြား နည်းဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်းမပြုရ။
  - (ခ) ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပုဒ်မ ၉ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မညီညွတ်လျှင်၎င်း၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့် မညီညွတ်လျှင်၎င်း၊ အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို ခွဲစိတ်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် လဲလှယ်ခြင်း မပြုရ။
  - (ဂ) ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သာသနာဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ ရပ်စဲခြင်း မရှိစေရ။
  - (ဃ) ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံတော်က စည်းကြပ်သည့် အခွန်အတုတ် များကို ပေးဆောင်ရမည်။
  - (င) ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေမှ ရရှိသည့်ဝင်ငွေ ဝတ္ထုပစ္စည်းကို သာသနာရေးကိစ္စ သက်သက်အတွက် အသုံးပြုရမည်။ ထို့ပြင်
  - (စ) ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေကို လုံလောက်သော အကြောင်းမရှိဘဲ၊ မြေလပ်အဖြစ် မထားရ။

ခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင်၊ နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ၊ ဤပုဒ်မခွဲပါ စည်းကမ်း ချက်များအနက်၊ မည်သည့် စည်းကမ်းချက်ကိုမဆို သာသနာဝန်ထမ်း တဦးဦးအား လိုက်နာခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့် ပြုနိုင်သည်။

- (၆) သာသနာရေးအဆောက်အအုံတစ်ခုခုသည်၊ ပုဒ်မ ၆ အရ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုထားသော လယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်လျှင်၊ အဆိုပါအဆောက်အအုံ၏ ဂေါပကလူကြီးများသည်၊ ထိုလယ်ယာမြေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါစည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရမည်။
  - (က) ထိုလူကြီးများသည်၊ ပုဒ်မ ၉ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မညီညွတ်လျှင်၎င်း၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့် မညီညွတ်လျှင်၎င်း၊ အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို ပေါင်နှံခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားနည်းဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်းမပြုရ။
  - (ခ) ထိုလူကြီးများသည်၊ ပုဒ်မ ၉ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မညီညွတ်လျှင်၎င်း၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့် မညီညွတ်လျှင်၎င်း၊ အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို ခွဲစိတ်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် လဲလှယ်ခြင်း မပြုရ။
  - (ဂ) ထိုလူကြီးများသည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံတော်က စည်းကြပ်သည့် အခွန် အတုတ် များကို ပေးဆောင်ရမည်။
  - (ဃ) ထိုလူကြီးများသည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေကို လုံလောက်သော အကြောင်း မရှိဘဲ မြေလပ်အဖြစ် မထားရ။ ထို့ပြင်
  - (င) ထိုလူကြီးများသည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေမှ ရရှိသည့်ဝင်ငွေ ဝတ္ထုပစ္စည်းကို သာသနာရေးကိစ္စ သက်သက်အတွက် အသုံးပြုရမည်။

ခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ၊ ဤပုဒ်မခွဲပါ စည်းကမ်းချက် များအနက်၊ မည်သည့် စည်းကမ်းချက်ကိုမဆို သာသနာရေးအဆောက်အအုံ၏ ဂေါပကလူကြီး များအား လိုက်နာခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့် ပြုနိုင်သည်။

ဝေငှသော လယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်စည်းကမ်းချက်များ။

- ၁၂။ ။ (၁) တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစု၏ အကြီးအကဲတဦးဦးသည်၊ ပုဒ်မ ၇ အရဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၅၂ အရဖြစ်စေ၊ ဝေငှထားသော လယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်လျှင်၊ ထိုသူသည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရမည်။
  - (က) ထိုသူသည်၊ ပုဒ်မ ၁၀ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မညီညွတ်လျှင်၎င်း၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့် မညီညွတ်လျှင်၎င်း၊ အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို ပေါင်နှံခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားနည်းဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်းမပြုရ။

- (ခ) ထိုသူသည်၊ ပုဒ်မ ၁၀ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မညီညွတ်လျှင်၎င်း၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့် မညီညွတ်လျှင်၎င်း၊ အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို ခွဲစိတ်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် လဲလှယ်ခြင်း၊ မပြုရ။
- (ဂ) ထိုသူသည်၊ ပုဒ်မ ၃၊ အပိုဒ် (ဂ) တွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်နည်းလမ်းအတိုင်း၊ အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို လုပ်ကိုင်ရမည်။
- (ဃ) ထိုသူပါဝင်သော အိမ်ထောင်သားစုသည်၊ တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင် သားစုအဖြစ်မှ ရပ်စဲခြင်း မရှိစေရ။
- (င) ထိုသူသည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ နိုင်ငံတော်က စည်းကြပ်သော အခွန်အတုတ် များကို ပေးဆောင်ရမည်။
- (စ) ထိုသူသည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေကို၊ လုံလောက်သော အကြောင်းမရှိဘဲ မြေလပ်အဖြစ် မထားရ။
- (ဆ) ထိုသူသည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေကို သီးစားချထားခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အငှားချထားခြင်း မပြုရ။
- (ဇ) ထိုသူသည်၊ ဤအက်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့် အညီ၊ အခါအားလျော်စွာ တည်ထောင်ဖွဲ့စည်း ထားသော တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းများတွင် ပါဝင်ရမည်။
- (၂) တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင် သားစုတစ်စုတွင် ပါဝင်သော အရွယ်ရောက်ပြီး သူသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အရွယ်မရောက်သေးသူသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် စိတ်ပေါ့သွပ်သူသည်၊ ပုဒ်မ ၇ အရ ဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၅၂ အရဖြစ်စေ၊ ဝေငှသော လယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်လျှင်၊ ထိုအရွယ် ရောက်ပြီးသူသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အရွယ်မရောက်သေးသူကို အုပ်ထိန်းသူသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် စိတ်ပေါ့သွပ်သူကို အုပ်ထိန်းသူသည်၊ အဆိုပါ လယ်ယာမြေနှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ အောက်ပါစည်းကမ်း ချက်များကို လိုက်နာရ မည်။
  - (က) ထိုသူသည်၊ ပုဒ်မ ၁၀ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မညီညွတ်လျှင်၎င်း၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့် မညီညွတ်လျှင်၎င်း၊ အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို ပေါင်နှံခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ သို့တည်း မဟုတ် အခြား နည်းဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်းမပြုရ။
  - (ခ) ထိုသူသည်၊ ပုဒ်မ ၁၀ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မညီညွတ်လျှင်၎င်း၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့် မညီညွတ်လျှင်၎င်း၊ အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို ခွဲစိတ်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် လဲလှယ်ခြင်း မပြုရ။

- (ဂ) အဆိုပါ အရွယ်ရောက်ပြီးသူသည် သို့တည်းမဟုတ် အုပ်ထိန်းသူသည် သို့တည်းမဟုတ် အုပ်ထိန်း သူ၏ကိုယ်စားလှယ်သည်၊ အဆိုပါ လယ်ယာ မြေကို ပုဒ်မ ၃၊ အပိုဒ် (ဂ) တွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း လုပ်ကိုင်ရမည်။
- (ဃ) ထိုသူသည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ နိုင်ငံတော်က စည်းကြပ်သော အခွန်အတုတ် များကို ပေးဆောင်ရမည်။
- (င) ထိုသူသည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေကို လုံလောက်သော အကြောင်းမရှိဘဲ မြေလပ်အဖြစ် မထားရ။
- (စ) ထိုသူသည်၊ အဆိုပါလယ်ယာမြေကို၊ သီးစားချထားခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အငှားချထားခြင်း မပြုရ။ ထို့ပြင်
- (ဆ) ထိုသူသည်၊ ဤအက်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ၊ အခါအားလျော်စွာ တည်ထောင်ဖွဲ့စည်း ထားသော တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းများတွင် ပါဝင်ရမည်။

အခန်း ၇။

တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းများ။

တောင်သူလယ်သမားအဖွဲ့အစည်းများ။

- ၁၃။ ။ (၁) နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ ဤအက်ဥပဒေအရ၊ တောင်သူလယ်သမားများ ပါဝင်ရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသော တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းများနှင့်၊ မိမိက ဖွဲ့စည်းရန် လိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်သည့် အခြားတောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းများအတွက် တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် အုပ်ချုပ်ခြင်း ကိစ္စများအတွက် နည်းဥပဒေများကို ပြုနိုင်သည်။
- (၂) တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းများသည်၊ ဤအက်ဥပဒေနှင့်သော်၎င်း၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့်နည်းဥပဒေများနှင့်သော်၎င်း မဆန့်ကျင်စေဘဲ၊ စည်းကမ်းဥပဒေများကို ပြုနိုင်သည်။

**အခန်း ၈။
မြေယာကော်မီတီများ။**

ဗဟိုမြေယာကော်မီတီ။

၁၄။ ။ နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ ဗဟိုမြေယာ ကော်မီတီတစ်ခုကို ခန့်အပ်နိုင်သည်။ ၎င်းပြင် အဆိုပါ ကော်မီတီအား၊ ဤအက်ဥပဒေပါ ကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ရန်အလို့ငှါ၊ အောက်ပါ အာဏာအားလုံးကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အာဏာတစ်ခုခုကို အပ်နှင်းနိုင်သည်။

- (က) လယ်ယာမြေ ဝေငှခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် စီမံကိန်း ရေးဆွဲနိုင်သည့် အာဏာ။
- (ခ) တောင်သူလယ်သမားအဖွဲ့အစည်းများကို တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် စီမံကိန်း ရေးဆွဲနိုင်သည့်အာဏာ။
- (ဂ) အခြားမြေယာ ကော်မီတီများအား ယေဘုယျအားဖြင့် နည်းလမ်း ညွှန်ပြနိုင်သည့် အာဏာ။
- (ဃ) အခြားမြေယာ ကော်မီတီများအား ယေဘုယျအားဖြင့် ကြီးကြပ် အုပ်ချုပ်နိုင်သည့် အာဏာ။ ထို့ပြင်
- (င) နိုင်ငံတော်သမတက နည်းဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသည့် အခြားအာဏာများ။

ခရိုင်မြေယာကော်မီတီ။

၁၅။ ။ နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ မိမိလိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်သည့် ခရိုင်များတွင် ခရိုင်မြေယာ ကော်မီတီ များကို ခန့်အပ်နိုင်သည်။ ၎င်းပြင် အဆိုပါ ကော်မီတီများအား၊ ဤအက်ဥပဒေပါ ကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ရန်အလို့ငှါ၊ အောက်ပါအာဏာအားလုံးကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အာဏာ တစ်ခုခုကို အပ်နှင်းနိုင်သည်။

- (က) နည်းဥပဒေများတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း၊ ကျေးရွာ မြေယာကော်မီတီများကို၊ သို့တည်း မဟုတ် ရပ်ကွက်မြေယာကော်မီတီများကို ရွေးကောက် တင်မြှောက်ရန် အတွက် စီစဉ်နိုင်သည့်အာဏာ။
- (ခ) ကျေးရွာမြေယာ ကော်မီတီများအား၊ သို့တည်းမဟုတ် ရပ်ကွက်မြေယာကော် မီတီများအား၊ ယေဘုယျအားဖြင့် နည်းလမ်း ညွှန်ပြနိုင်သည့် အာဏာ။
- (ဂ) ကျေးရွာမြေယာ ကော်မီတီများအား၊ သို့တည်းမဟုတ် ရပ်ကွက်မြေယာကော် မီတီများအား၊ ယေဘုယျအားဖြင့် ကြီးကြပ် အုပ်ချုပ်နိုင်သည့်အာဏာ။ ထို့ပြင်
- (ဃ) နိုင်ငံတော်သမတက နည်းဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသည့် အခြားအာဏာများ။

ကျေးရွာ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရပ်ကွက်မြေယာကော်မီတီ။

၁၆။ ။ နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ မိမိလိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်သည့် ဒေသများတွင်၊ ကျေးရွာမြေယာ ကော်မီတီများကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ရပ်ကွက်မြေယာကော်မီတီများကို ရွေးကောက်တင်မြှောက် ခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အခြားနည်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ခန့်အပ်နိုင်သည်။ ၎င်းပြင်၊ အဆိုပါ ကော်မီတီများအား၊ ဤအက်ဥပဒေ ပါကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ရန်အလို့ငှါ၊ အောက်ပါအာဏာအားလုံးကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အာဏာတခုခုကို အပ်နှင်းနိုင်သည်။

- (က) ပုဒ်မ ၆ အရ၊ ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးနိုင်သည့်အာဏာ။
- (ခ) ပုဒ်မ ၇ အရ၊ လယ်ယာမြေ ဝေငှနိုင်သည့်အာဏာ။
- (ဂ) ပုဒ်မ ၁၃ အရ၊ တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းများကို တည်ထောင် ဖွဲ့စည်း နိုင်သည့် အာဏာ။ ထို့ပြင်
- (ဃ) နိုင်ငံတော်သမတက နည်းဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသည့် အခြားအာဏာများ။

အခန်း ၉။

ကောင်စီများ။

ကောင်စီများ။

၁၇။ ။ (၁) နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ ကျေးလက် စီးပွားရေး(Rural Economy) ကို အားပေးချီးမြှင့်ရန် ကိစ္စအလို့ငှါ၊ တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းများ၏ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် နိုင်ငံတော်သမတက လိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်သည့် ကျွမ်းကျင်သူများပါဝင်သော အောက်ပါကောင်စီများကို ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။

- (က) ပြည်ထောင်စုမြေယာနှင့် ကျေးလက်ကြီးပွားရေး (Rural Development) ကောင်စီ။
- (ခ) တိုင်းမြေယာနှင့် ကျေးလက်ကြီးပွားရေးကောင်စီ။ ထို့ပြင်
- (ဂ) ခရိုင်မြေယာနှင့် ကျေးလက်ကြီးပွားရေးကောင်စီ။
- (၂) နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ အဆိုပါကောင်စီများကို ဖွဲ့စည်းရန်အလို့ငှါ နည်းဥပဒေ များကို ပြုနိုင်သည်။

ခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ အခြားအဖွဲ့များကိုလည်း ခန့်အပ်နိုင်သည်။ ၎င်းပြင် အဆိုပါအဖွဲ့များအား၊ ကျေးလက်စီးပွားရေးကို အားပေးနိုင်ရန် အလို့ငှါ၊ ထိုအဖွဲ့များ၏ အာဏာများကို နည်းဥပဒေဖြင့်ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။

ပြည်ထောင်စု မြေယာနှင့် ကျေးလက်ကြီးပွားရေး ကောင်စီ၏ အာဏာများ။

၁၈။ ။ နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ ပြည်ထောင်စုမြေယာနှင့် ကျေးလက်ကြီးပွားရေးကောင်စီအား၊ အောက်ပါ အာဏာအားလုံးကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အာဏာတခုခုကို အပ်နှင်းနိုင်သည်။

- (က) တိုင်းမြေယာနှင့် ကျေးလက်ကြီးပွားရေးကောင်စီနှင့် ခရိုင်မြေယာနှင့် ကျေးလက်ကြီးပွားရေး ကောင်စီများအပြင်၊ တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းများကို တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းရန် အတွက် စီမံကိန်း ရေးဆွဲနိုင်သည့်အာဏာ။
- (ခ) အဆိုပါကောင်စီများနှင့် တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ စီမံကိန်းရေးဆွဲနိုင်သည့်အာဏာ။
- (ဂ) အဆိုပါကောင်စီများနှင့် တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို ဆက်စပ်ပူးပေါင်း ပေးနိုင်သည့် အာဏာ။
- (ဃ) အဆိုပါကောင်စီများနှင့် တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းများကို ယေဘုယျအားဖြင့် နည်းလမ်း ညွှန်ပြနိုင်သည့်အာဏာ။ ထို့ပြင်
- (င) နိုင်ငံတော်သမတက နည်းဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသည့်အခြားအာဏာများ။

တိုင်းမြေယာနှင့် ကျေးလက်ကြီးပွားရေးကောင်စီများ၏ အာဏာများ။

၁၉။ ။ နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ တိုင်းမြေယာနှင့် ကျေးလက်ကြီးပွားရေး ကောင်စီများအား၊ အောက်ပါ အာဏာအားလုံးကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အာဏာတခုခုကို အပ်နှင်းနိုင်သည်။

- (က) ခရိုင်မြေယာနှင့် ကျေးလက်ကြီးပွားရေးကောင်စီနှင့် တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို ဆက်စပ်ပူးပေါင်း ပေးနိုင်သည့် အာဏာ။
- (ခ) အဆိုပါကောင်စီများနှင့် တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းများအား၊ ယေဘုယျအားဖြင့် နည်းလမ်းညွှန်ပြနိုင်သည့်အာဏာ။ ထို့ပြင်
- (ဂ) နိုင်ငံတော်သမတက နည်းဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသည့်အခြားအာဏာများ။

ခရိုင်မြေယာနှင့်ကျေးလက်ကြီးပွားရေး ကောင်စီများ၏ အာဏာများ။

၂၀။ ။ နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ ခရိုင်မြေယာနှင့် ကျေးလက်ကြီးပွားရေး ကောင်စီများအား၊ အောက်ပါ အာဏာအားလုံးကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အာဏာတခုခုကို အပ်နှင်းနိုင်သည်။

- (က) တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို ဆက်စပ်ပူးပေါင်းပေး နိုင်သည့်အာဏာ။
- (ခ) အဆိုပါ တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းများအား၊ ယေဘုယျအားဖြင့် နည်းလမ်း ညွှန်ပြနိုင်သည့် အာဏာ။ ထို့ပြင်

(ဂ) နိုင်ငံတော်သမတက နည်းဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသည့်အခြားအာဏာများ။

ကောင်စီများ၏နယ်ပယ်။

၂၁။ ။ နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ အခါအားလျော်စွာ ကျေးလက်စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် လိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်လျှင်၊ မြေယာနှင့် ကျေးလက်ကြီးပွားရေးဆိုင်ရာ တိုင်းများနှင့် ခရိုင်များ၏ နယ်ပယ်များကို သတ်မှတ်နိုင်သည်။

အခန်း ၁၀။

အာဏာပိုင်များနှင့် အမှုဆောင်အဖွဲ့များကို ခန့်အပ်ဖွဲ့စည်းခြင်း။

ခန့်အပ်ဖွဲ့စည်းခြင်း။

၂၂။ ။ နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ မိမိကလိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်သည့် အာဏာပိုင်များကို ခန့်အပ်နိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် အမှုဆောင်အဖွဲ့များကို ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။ ၎င်းပြင် ဤအက်ဥပဒေပါ ကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ရန် အလို့ငှါ၊ ထိုအာဏာပိုင်များ၏ သို့တည်းမဟုတ် အမှုဆောင်အဖွဲ့များ၏ အာဏာများကို နည်းဥပဒေဖြင့်ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။

အခန်း ၁၁။

ကော်မီတီ၊ ကောင်စီ၊ အမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် အာဏာပိုင်တို့၏ အဆင့်အတန်းနှင့် အာဏာများ။

တရားမရုံး၏အချို့အာဏာများကို လွှဲအပ်ခြင်း။

၂၃။ ။ ဤအက်ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းထားသည့် ကောင်စီများ၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှုဆောင်အဖွဲ့များ၊ သို့တည်းမဟုတ် ခန့်အပ်ထားသည့် ကော်မီတီများ၊ သို့တည်းမဟုတ် အာဏာပိုင်များသည် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၄၈၀နှင့် ပုဒ်မ ၄၈၂တို့၏ အဓိပ္ပါယ်အရ တရားမရုံးများဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

၎င်းပြင်၊ အဆိုပါကော်မီတီသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကောင်စီသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှုဆောင်အဖွဲ့သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အာဏာပိုင်သည်၊ အောက်ပါကိစ္စများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအရ တရားရုံးများအား အပ်နှင်းထားသည့် အာဏာများကို ရရှိစေရမည်။

- (က) ဆိုင်ရာအကြောင်းအရာများနှင့် စာချုပ်စာတမ်း စသည်များကို ဖွင့်လှစ်ထုတ်ဖော်စေခြင်းနှင့် ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း။
- (ခ) သက်သေများကို လာရောက်စေရန် အတင်းအကြပ် ဆင့်ဆိုခေါ်ယူခြင်း၊ သက်သေစရိတ် တင်သွင်း ရန် ဆင့်ဆိုနိုင်ခြင်း။

- (ဂ) စာချုပ်စာတမ်းများကို လာရောက်တင်ပြစေရန် အတင်းအကြပ် ပြုလုပ်ခြင်း။
- (ဃ) သက်သေများကို ကျမ်းသစ္စာဖြင့် စစ်ဆေးခြင်း။
- (င) ရက်ချိန်းများပေးခြင်း။
- (စ) စာဖြင့်ရေးသား၍ ပေးပို့သော ကျမ်းကျိန်ထွက်ဆိုချက်များကို လက်ခံခြင်း။
- (ဆ) မလာမရောက်နိုင်သော သက်သေများကို ကော်မရှင်ထုတ်၍ စစ်ဆေးခြင်း။ ထို့ပြင်
- (ဇ) နေရာဌာနများကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း။

လွတ်ငြိမ်းခွင့်ပေးခြင်း။

၂၄။ ။ ဤအက်ဥပဒေအရ သဘောရိုးဖြင့်ပြုသော၊ သို့တည်းမဟုတ် သဘောရိုးဖြင့်ပြုရာ ရောက်သော အပြုအမူတခုနှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ခန့်အပ်သော တဦးတယောက် သောသူကိုဖြစ်စေ၊ အာဏာပိုင် တဦးဦးကိုဖြစ်စေ၊ အမှုဆောင် အဖွဲ့ဝင် တဦးဦးကိုဖြစ်စေ၊ ကော်မတီကို ဖြစ်စေ၊ သို့တည်းမဟုတ်၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသော ကောင်စီကိုဖြစ်စေ၊ အမှုဆောင် အဖွဲ့ကိုဖြစ်စေ၊ တရားမမှုသော်၎င်း၊ ရာဇဝတ်မှုသော်၎င်း၊ အခြားတရားမှုခင်းသော်၎င်း စွဲဆိုခြင်းမပြုရ။

ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း။

၂၅။ ။ ဤအက်ဥပဒေအရ ခန့်အပ်ထားသည့်သူသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အာဏာပိုင်သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကောင်စီလူကြီးသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကော်မတီလူကြီးသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှုဆောင် အဖွဲ့ဝင်လူကြီးသည်၊ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၂၁ ၏ အဓိပ္ပါယ်အရ၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

အခန်း ၁၂။

နုတ်ပယ်ခြင်းနှင့် ဖျက်သိမ်းခြင်း။

အဖွဲ့ဝင်များအားနုတ်ပယ်ခြင်း။

၂၆။ ။ ဤအက်ဥပဒေအရ ခန့်အပ်သည့် ကော်မတီလူကြီးသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကောင်စီ လူကြီးသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ အဖွဲ့ဝင်လူကြီးသည်၊ မိမိ၏တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ရန် ထပ်တလဲလဲ ပျက်ကွက်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မိမိ၏ အာဏာများကို ပိုမိုသုံးစွဲလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အလွဲသုံးစွဲလျှင်၊ နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့်နည်း ဥပဒေများနှင့်အညီ စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် ညွှန်ကြားနိုင်သည့်ပြင်၊ ထိုသို့စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးလျှင် အဆိုပါ ကော်မတီလူကြီးကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ကောင်စီလူကြီးကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှုဆောင်

အဖွဲ့ဝင်လူကြီးကို နုတ်ပယ်နိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် နိုင်ငံတော်သမတက၊ သင့်သည်ထင်မြင်သည့် ကာလအပိုင်းအခြားအတွက် ရာထူးမှ ခေတ္တချထား နိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် ၎င်း၏ အာဏာအားလုံးကိုဖြစ်စေ၊ အချို့ကိုဖြစ်စေ ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။

ကော်မီတီ၊ ကောင်စီနှင့် အမှုဆောင်အဖွဲ့များကို ခေတ္တရာထူးမှ ချထားခြင်းနှင့် ဖျက်သိမ်းခြင်း။

၂၇။ ။ ဤအက်ဥပဒေအရ ခန့်အပ်သည့် ကော်မီတီသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖွဲ့စည်းသည့် ကောင်စီသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှုဆောင်အဖွဲ့သည်၊ မိမိ၏တာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ရန် ထပ်တလဲလဲ ဖျက်ကွက်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် မိမိ၏ အာဏာများကို ပိုမိုသုံးစွဲလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အလွဲသုံးစွဲလျှင် နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့်နည်းဥပဒေများနှင့် အညီ စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် ညွှန်ကြားနိုင်သည့်ပြင်၊ ထိုသို့စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးလျှင်၊ အဆိုပါ ကော်မီတီကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ကောင်စီကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို ဖျက်သိမ်းနိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် နိုင်ငံတော်သမတက သင့်သည်ထင်မြင်သည့် ကာလအပိုင်းအခြားအတွက်၊ ခေတ္တရပ်စဲထားနိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် ၎င်း၏ အာဏာအားလုံးကိုဖြစ်စေ၊ အချို့ကိုဖြစ်စေ ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။

အကူးအပြောင်းကာလဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်။

၂၈။ ။ နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ခန့်အပ်သည့်ကော်မီတီကိုဖြစ်စေ၊ ဖွဲ့စည်းသည့် ကောင်စီကိုဖြစ်စေ၊ ဖွဲ့စည်းသည့် အမှုဆောင်အဖွဲ့ကိုဖြစ်စေ၊ ဖျက်သိမ်းရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ခေတ္တရပ်စဲထားရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် အာဏာများကို ရုပ်သိမ်းရန်၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့်နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ ညွှန်ကြားရာ၌၊ ထိုကော်မီတီ၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ကောင်စီ၏၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများကိုဖြစ်စေ၊ အဆိုပါရုပ်သိမ်းပြီးသော အာဏာများကိုဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော်သမတက သင့်သည်ထင်မြင်သည့် အာဏာပိုင်က ဆောင်ရွက် ရမည်ဟု၊ သို့တည်းမဟုတ် သုံးစွဲရမည်ဟု ညွှန်ကြားနိုင်သည်။ ၎င်းပြင်၊ နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ အဆိုပါအာဏာပိုင်အား အကြံဉာဏ်ပေးရန်အတိုင်ပင်ခံ အဖွဲ့တဖွဲ့ကိုလည်း ခန့်အပ်နိုင်သည်။

အခန်း ၁၃။

စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်၍၊ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုပြီးသော လယ်ယာမြေနှင့်
ဝေငှပြီးသော လယ်ယာမြေကို ပြန်လည်သိမ်းယူခြင်း။

ပုဒ်မ ၁၁ ပါ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်၍ ပြန်လည်သိမ်းယူခြင်း။

၂၉။ ။ (၁) ပုဒ်မ ၁၁ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် စည်းကမ်းချက်များကို တရားဥပဒေအရ
လိုက်နာရန် တာဝန်ရှိသူ မည်သူမဆို၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) နှင့် (၅) ၏အပိုဒ်(ခ)၊ (ဃ)
နှင့်(စ)အပြင် ပုဒ်မခွဲ (၆)ပါ စည်းကမ်း ချက်များမှတစ်ပါး၊ ပုဒ်မ၁၁၏
အခြားစည်းကမ်းချက် တခုခုကို လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်လျှင်၊ နိုင်ငံတော် သမတက
ဤကိစ္စအလို့ငှါ ခန့်အပ်သည့်အာဏာပိုင်များသည်၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့်
နည်းဥပဒေ များနှင့်အညီ စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးနောက်၊ အဆိုပါစည်းကမ်းဖောက်ဖျက်
မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ထိုသူ၏ လယ်ယာမြေကို၊ လျော်ကြေးမပေးဘဲ ပြန်လည်
သိမ်းယူ ရမည်။

(၂) ပုဒ်မ၄တွင် ပါရှိသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို တရားဥပဒေအရ လိုက်နာရန်
တာဝန်ရှိသူမည်သူမဆို၊ အဆိုပါပြဋ္ဌာန်းချက် တခုခုကိုလိုက်နာရန် ပျက်ကွက်လျှင်၊
နိုင်ငံတော်သမတက ဤကိစ္စအလို့ငှါ ခန့်အပ်သည့်အာဏာပိုင်များသည်၊
ဤအက်ဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးနောက်
အဆိုပါပြဋ္ဌာန်းချက်ဖောက်ဖျက်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ထိုသူ၏ လယ်ယာမြေကို၊
လျော်ကြေးမပေးဘဲ ပြန်လည်သိမ်းယူရမည်။

(၃) နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဤကိစ္စအလို့ငှါ နိုင်ငံတော်သမတက
ခန့်အပ်သည့် အာဏာပိုင်သည်၊ ဤအက်ဥပဒေအရ လယ်ယာမြေများကို
သိမ်းယူခြင်းမှ၊ ကင်းလွတ်ခွင့်ရရှိသူ တဦးဦးသည်၊ မိမိအား မူလပေးခဲ့သော
ကင်းလွတ်ခွင့်အရ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ပြုသည့် လယ်ယာမြေဧရိယာထက်၊ ဤအက်ဥပဒေနှင့်
အညီမဟုတ်ဘဲ၊ လယ်ယာမြေကို ပိုမိုပိုင်ဆိုင်နေလျှင်၊ ထိုပိုမိုပိုင်ဆိုင်နေသည့်
လယ်ယာမြေကိုလျော်ကြေးမပေးဘဲ ပြန်လည်သိမ်းယူနိုင်သည်။

ပုဒ်မ ၁၁ပါ အချို့စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရန် ထပ်တလဲလဲ ပျက်ကွက်၍ ပြန်လည်
သိမ်းယူခြင်း။

၃၀။ ။ ပုဒ်မ ၁၁၊ ပုဒ်မခွဲ(၁)၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မခွဲ (၅)၏ အပိုဒ် (ခ) တွင်ဖြစ်စေ၊ အပိုဒ်(စ)
တွင်ဖြစ်စေ၊ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် စည်းကမ်းချက်များကို တရားဥပဒေအရ လိုက်နာရန် တာဝန်ရှိသူ

မည်သူမဆို၊ အဆိုပါစည်းကမ်းချက် တခုခုကိုလိုက်နာရန် ထပ်တလဲလဲ ပျက်ကွက်လျှင်၊ နိုင်ငံတော် သမတက ဤကိစ္စအလို့ငှါ ခန့်အပ်သည့် အာဏာပိုင်များသည်၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးနောက်၊ အဆိုပါစည်းကမ်းဖောက်ဖျက်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ထိုသူ၏ လယ်ယာမြေကို၊ လျော်ကြေးမပေးဘဲ ပြန်လည်သိမ်းယူရမည်။

ပုဒ်မ ၁၂ပါ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်၍ ပြန်လည် သိမ်းယူခြင်း။

၃၁။ ။ ပုဒ်မ ၁၂တွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် စည်းကမ်းချက်များကို တရားဥပဒေအရ လိုက်နာရန် တာဝန်ရှိသူ မည်သူမဆို၊ ပုဒ်မ၁၂၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (ခ)၊ (င)နှင့်(စ)အပြင်၊ ပုဒ်မခွဲ (၂)၊ အပိုဒ်(ခ)၊ (ဃ) နှင့်(င) ပါစည်းကမ်းချက်များမှတစ်ပါး၊ ပုဒ်မ ၁၂ ၏ အခြားစည်းကမ်းချက်တခုခုကိုလိုက်နာရန် ပျက်ကွက်လျှင် နိုင်ငံတော်သမတက၊ ဤကိစ္စအလို့ငှါ ခန့်အပ်သည့် အာဏာပိုင်များသည်၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးနောက်၊ အဆိုပါစည်းကမ်း ဖောက်ဖျက်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ထိုသူ၏ လယ်ယာမြေကိုလျော်ကြေးမပေးဘဲ ပြန်လည်သိမ်းယူ ရမည်။

ပုဒ်မ ၁၂ပါ အချို့စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရန် ထပ်တလဲလဲ ပျက်ကွက်၍ ပြန်လည် သိမ်းယူခြင်း။

၃၂။ ။ ပုဒ်မ ၁၂၊ ပုဒ်မခွဲ(၁)၊ အပိုဒ် (ခ) တွင်ဖြစ်စေ၊ အပိုဒ် (စ)တွင်ဖြစ်စေ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၁၂၊ ပုဒ်မခွဲ(၂)၊ အပိုဒ် (ခ)၊ တွင်ဖြစ်စေ၊ အပိုဒ် (င) တွင်ဖြစ်စေ၊ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် စည်းကမ်း ချက်များကို တရားဥပဒေအရ လိုက်နာရန် တာဝန်ရှိသူ မည်သူမဆို၊ အဆိုပါစည်းကမ်းချက် တခုခုကိုလိုက်နာရန် ထပ်တလဲလဲ ပျက်ကွက်လျှင်၊ နိုင်ငံတော်သမတက ဤကိစ္စအလို့ငှါ ခန့်အပ်သည့် အာဏာပိုင်များသည်၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးနောက်၊ အဆိုပါ စည်းကမ်း ဖောက်ဖျက်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ထိုသူ၏ လယ်ယာမြေကို၊ လျော်ကြေးမပေးဘဲ ပြန်လည်သိမ်းယူရမည်။

မပြေလည်သော အခွန်အတုတ်များကို တောင်းခံခြင်း။

၃၃။ ။ ဤအက်ဥပဒေအရ လယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်သူသည်၊ နိုင်ငံတော်က စည်းကြပ်သည့် အခွန် အတုတ်ကို ပေးဆောင်ရန် ပျက်ကွက်လျှင်၊ တည်ဆဲတရားဥပဒေအရ၊ ထိုအခွန်အတုတ်ကို မြေခွန်တော် မပြေကျန်ငွေ ဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ တောင်းခံရမည်။

အခန်း ၁၄။

အယူခံခြင်း၊ ပြန်လည်ဆင်ခြင်ခြင်းနှင့် ပြင်ဆင်ခြင်းများ။

အာဏာအပ်နှင်းခြင်း။

၃၄။ ။ နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ နည်းဥပဒေဖြင့်၊ အောက်ပါ ကိစ္စများအတွက် ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။

- (က) ဤအက်ဥပဒေအရ ခန့်အပ်သော ကော်မတီက၊ သို့တည်းမဟုတ် အာဏာပိုင်က ဖြစ်စေ၊ ဖွဲ့စည်းထားသော ကောင်စီက၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှုဆောင် အဖွဲ့ကဖြစ်စေ၊ ချမှတ်သော အမိန့်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် စီရင်ချက်ကို၊ အယူခံခြင်း၊ ပြန်လည်ဆင်ခြင်ခြင်းအပြင်၊ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော အာဏာများ အပ်နှင်းခြင်း။
- (ခ) အယူခံမှု၊ ပြန်လည်ဆင်ခြင်မှုနှင့် ပြင်ဆင်မှုများအတွက် ကာလစည်းကမ်းသတ်မှတ်သတ်မှတ်ခြင်း။ ထို့ပြင်
- (ဂ) ပြဋ္ဌာန်းရန်လိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆသော အခြားကိစ္စများ။

ပြင်ဆင်ခြင်း။

၃၅။ ။ နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ မည်သည့်အချိန်အခါတွင်မဆို လိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆလျှင်၊ ဤအက်ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ချမှတ်ထားသော အမိန့်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် စီရင်ချက်ကို၊ အတည်ပြုနိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ဆင်နိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် ပယ်ဖျက်နိုင်သည်။

အခန်း ၁၅။

တရားမရုံးနှင့် အခြားအာဏာပိုင်များ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို တားမြစ်ခြင်း။

တရားမရုံး၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို တားမြစ်ခြင်း။

၃၆။ ။ တည်ဆဲအခြားတရားဥပဒေတွင် မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ၊ လျော်ကြေးကို မည်သူရထိုက်သည် ဟူသော ပြဿနာနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ အငြင်းပွားသော မှုခင်းကိစ္စနှင့်၊ အုပ်ထိန်းသူခန့်အပ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မှုခင်းကိစ္စများမှတစ်ပါး၊ ဤအက်ဥပဒေပါ မည်သည့် အခြားကိစ္စကိုမျှ တရားမရုံးက၊ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာမရှိစေရ။

လယ်ယာမြေကို ရောင်းချခြင်းမှကာကွယ်ခြင်း။

၃၇။ ။ လယ်ယာမြေကို တရားမရုံးက ချမှတ်သောအမိန့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဒီဂရီအရသော်၎င်း၊ တည်ဆဲအခြားတရားဥပဒေအရ ချမှတ်သော အမိန့်အရသော်၎င်း၊ ဝါရမ်းဖမ်းဆီးခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ရောင်းချခြင်းမပြုရ။

အခန်း ၁၆။

လယ်ယာမြေကို အသုံးချခြင်း။

လယ်ယာမြေကိုအသုံးချခြင်း။

၃၈။ ။ (၁) နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ ဒေသတခုခုတွင်သီးနှံအမျိုးအစား တခုခုကို စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် သော်၎င်း၊ ဒေသတခုခုတွင် လယ်ယာမြေကို သတ်မှတ်ထားသော နည်းလမ်းအတိုင်း အသုံးချခြင်းဖြင့် သော်၎င်း၊ နိုင်ငံတော်အတွက်ဖြစ်စေ၊ တောင်သူ လယ်သမားများ အတွက်ဖြစ်စေ၊ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေ မည်ဟု ထင်မြင်ယူဆလျှင်၊ အဆိုပါ သီးနှံအမျိုးအစားကို စိုက်ပျိုးစေရန်သော်၎င်း၊ အဆိုပါနည်းလမ်းအတိုင်း လယ်ယာ မြေကို အသုံးချစေရန်သော်၎င်း၊ သင့်တော်မည်ထင်မြင်သည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက် နိုင်သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆောင်ရွက်စေနိုင်သည်။

(၂) နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) ပါကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ရန် အလို့ငှါ နည်းဥပဒေများ ပြုနိုင်သည်။

လယ်ယာမြေကိုသတ်မှတ်သည့်နည်းလမ်းအတိုင်း အသုံးချခြင်း။

၃၉။ ။ ဤအက်ဥပဒေပါ အခြားပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ၊ နိုင်ငံတော် သမတသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဤကိစ္စအလို့ငှါ၊ နိုင်ငံတော်သမတက ခန့်အပ်သော အာဏာပိုင်သည်၊ လိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆလျှင်၊ မည်သည့်လယ်ယာမြေကိုမဆို မိမိသတ်မှတ်သည့်နည်းလမ်း အတိုင်း အသုံးချရန် ဆင့်ဆိုနိုင်သည်။

အချို့မြေယာအမျိုးအစားများကို အသုံးချခြင်းနှင့် ဆက်လက်ထားရှိခြင်း။

၄၀။ ။ (၁) နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ တည်ဆဲအခြားတရားဥပဒေနှင့် ဤအက်ဥပဒေတွင် မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ၊ ကျွန်းမြေ၊ ကျေးရွာလယ်ယာဘုံမြေ (Village Communal Land) နှင့် နိုင်ငံတော်က အလိုရှိသည့်အတိုင်း သုံးစွဲနိုင်သည့် လယ်ယာလုပ်ကိုင်

နိုင်သော မြေရိုင်းများကို ဤအက်ဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ စီမံခန့်ခွဲစေနိုင်သည်။

- (၂) နိုင်ငံတော်သမတကသော်၎င်း၊ ဤကိစ္စအလို့ငှါ နိုင်ငံတော်သမတက ခန့်အပ်သော အာဏာပိုင်ကသော်၎င်း၊ အခြားနည်းအမိန့်ဆင့်ဆိုသည်မှတစ်ပါး၊ ကျွဲနွားစားကျက် များနှင့် ရွာဘုံမြေများကို မပျက်စီးစေဘဲ ဆက်လက်ထားရှိရမည်။

အခန်း ၁၇။

လယ်ယာမြေကို အုပ်ချုပ်ခြင်း။

လယ်ယာမြေကို အုပ်ချုပ်ခြင်း။

၄၁။ ။ တည်ဆဲအခြားတရားဥပဒေတွင် မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ၊ နိုင်ငံတော် သမတသည်၊ ဤအက်ဥပဒေအရ၊ လယ်ယာမြေကိုအုပ်ချုပ်ရန် ကိစ္စအလို့ငှါ နည်းဥပဒေများပြုနိုင်သည်။

အခန်း ၁၈။

လျော်ကြေး။

လျော်ကြေးပေးခြင်း။

၄၂။ ။ (၁) တည်ဆဲ အခြားတရားဥပဒေတွင် မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ၊ ဤအက်ဥပဒေပါ အခြားပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုအထောက်အထားပြု၍၊ ပုဒ်မ ၅ အရ ဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၉၊ ပုဒ်မခွဲ (၂)၊ ခြွင်းချက်အရဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော်က ပြန်လည်သိမ်းယူသော လယ်ယာမြေ အတွက် လျော်ကြေးကို၊ ဤပုဒ်မနှင့် ဇယား ၂ ပါပြဋ္ဌာန်း ချက်များနှင့် အညီပေး ရမည်။

ခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံတော်က ယာမြေများကို ပြန်လည်သိမ်းယူသည့်အတွက် ဤပုဒ်မခွဲအရ၊ ပိုင်ရှင်တစ်ဦးက ထိုယာမြေအတွက် ရရှိမည့် လျော်ကြေးငွေစုစုပေါင်း၏ ပျမ်းမျှခြင်း လျော်ကြေး နှုန်းသည်၊ တဧကလျှင် ငွေတကျပ်ပြားငါးဆယ်ထက်လျော့နည်းလျှင်၊ ထိုယာမြေများ အတွက် လျော်ကြေးငွေကို တ ဧကလျှင် ငွေတကျပ်ပြားငါးဆယ်အထိ တိုးမြှင့်၍ ပေးရမည်။

- (၂) အပိုင်စာချုပ် (Grant) အရ၊ သို့တည်းမဟုတ် အငှားစာချုပ် (Lease) အရ၊ လယ်ယာမြေ အပေါ်တွင် အခွင့်အရေးရရှိ၍၊ ထိုအပိုင်စာချုပ် (Grant) ကို၊

---

^၁ ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအမှတ် ၂၂ အရ ထည့်သွင်းသည်။

သို့တည်းမဟုတ် အငှားစာချုပ် (Lease) ကို ရရှိရန်အတွက် အစိုးရအား စပေါ်ငွေ (Premium) ပေးခဲ့ရသော လယ်ယာမြေကို နိုင်ငံတော်က ပြန်လည်သိမ်းယူလျှင်၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) အရ ပေးရမည့် လျော်ကြေးအပြင်၊ အဆိုပါ စပေါ်ငွေ (Premium) နှင့် ညီမျှသော ငွေကိုလည်း လျော်ကြေးအဖြစ် ပေးရမည်။

- (၃) ပုဒ်မခွဲ (၁) တွင် ရည်ညွှန်းထားသောလယ်ယာမြေကို အဆောက်အအုံဖြင့် တိုးတက်ကောင်းမွန် အောင်မြင်ထားလျှင်၊ ထိုသို့ ပြုပြင်ထားခြင်းအတွက် လျော်ကြေး ပေးရမည်။ အဆိုပါ တိုးတက်၊ ကောင်းမွန်အောင် ပြုပြင်ထားသည့် အဆောက်အအုံ များကို အောက်ပါနည်းလမ်းအတိုင်း တန်ဖိုးဖြတ် ရမည်။ မူလတည်ဆောက်သည့်ကုန်ကျစရိတ်နှင့် ထိုသို့တည်ဆောက်ထားသည့် အဆောက်အအုံကို မွမ်းမံပြုပြင်သည့်အတွက် ကုန်ကျစရိတ် နှစ်ရပ်ပေါင်းမှ တန်ဖိုးယုတ် လျော့သည့်အတွက်နှင့် ပျက်စီး ယိုယွင်းသည့် အတွက် တန်ဖိုးကိုနုတ်ရမည်။
- (၄) နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ ဤပုဒ်မအရပေးရမည့်လျော်ကြေးကို၊ ငွေဖြင့်ဖြစ်စေ၊ စာချုပ်စာတမ်း (Bond) ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားနည်းလမ်းဖြင့်ဖြစ်စေ တကြိမ်တည်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အကြိမ်ကြိမ် ပေးနိုင်စေရန်၊ အခါအားလျော်စွာ နည်းလမ်းများကို သတ်မှတ်နိုင်သည်။
- (၅) နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ ဤပုဒ်မပါကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ရန်နည်းဥပဒေများ ပြုနိုင်သည်။

အခြားနည်းဖြင့်သက်သာခွင့်ပေးခြင်း။

၄၃။ ။ နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ လိုအပ်သည်ဟုထင်မြင်လျှင်၊ ပုဒ်မ၄၂အရ လျော်ကြေးရထိုက်သူ တဦးအား၊ ထိုလျော်ကြေးအပြင် ပုဒ်မ ၆အရ ခွင့်ပြုသည့် ကင်းလွတ်ခွင့် မျိုးမဟုတ်သော အခြားသက်သာခွင့်ကို ပေးနိုင်သည်။

ဆယ်ဦးကော်မရှင်။

- ၄၄။ ။ (၁) နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ ဤအက်ဥပဒေအရ လျော်ကြေးပေးရန် နည်းလမ်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မိမိအားအကြံဉာဏ်ပေးရန် ဆယ်ဦးထက်မများသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်သော ကော်မရှင်တစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းရမည်။
- (၂) ထိုကော်မရှင်သည်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၄၈၀နှင့် ပုဒ်မ ၄၈၂တို့၏ အဓိပ္ပာယ်အရ၊ တရားမရုံးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။ အဆိုပါကော်မရှင်သည် မိမိတို့က သင့်သည်ထင်မြင်သည့် အချိန်များနှင့် နေရာများတွင် ရုံးထိုင်နိုင်သည့်ပြင်

အောက်ပါကိစ္စများနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအရ၊ တရားရုံးများအား အပ်နှင်းထားသည့် အာဏာများကို ရရှိစေရမည်။

- (က) ဆိုင်ရာအကြောင်းအရာများနှင့် စာချုပ်စာတမ်း စသည်များကို ဖွင့်လှစ် ထုတ်ဖော်စေခြင်းနှင့် ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း။
- (ခ) သက်သေများကို လာရောက်စေရန် အတင်းအကြပ် ဆင့်ဆိုခေါ်ယူခြင်း၊ သက်သေစရိတ် တင်သွင်းရန် ဆင့်ဆိုနိုင်ခြင်း။
- (ဂ) စာချုပ်စာတမ်းများကို လာရောက်တင်ပြစေရန် အတင်းအကြပ် ပြုလုပ်ခြင်း။
- (ဃ) သက်သေများကို ကျမ်းသစ္စာဖြင့် စစ်ဆေးခြင်း။
- (င) ရက်ချိန်းများပေးခြင်း။
- (စ) စာဖြင့် ရေးသား၍ ပေးပို့သော ကျမ်းကျိန်ထွက်ဆိုချက်များကို လက်ခံခြင်း။
- (ဆ) မလာမရောက်နိုင်သော သက်သေများကို ကော်မရှင်ထုတ်၍ စစ်ဆေးခြင်း။ ထို့ပြင်
- (ဇ) နေရာဌာနများကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း။

လျော်ကြေးအရာရှိများ။

- ၄၅။ ။ (၁) နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ ပုဒ်မ ၄၂နှင့် ၆၃၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ၊ လျော်ကြေး လျှောက်လွှာများကို လက်ခံစစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ရန်၊ လျော်ကြေးအရာရှိ များကို ခန့်အပ်၍၊ ထိုအရာရှိများအား မိမိကလိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်သည့် အာဏာများကို အပ်နှင်းနိုင်သည်။
- (၂) နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ ဤအက်ဥပဒေအရ၊ လျော်ကြေးလျှောက်လွှာများကို လက်ခံခြင်းနှင့် စစ်ဆေးခြင်း၊ ထို့ပြင် လျော်ကြေးတွက်ချက်ခြင်းနှင့် သတ်မှတ်ခြင်း များ အတွက် လိုက်နာရမည့် နည်းလမ်းများကို၊ နည်းဥပဒေဖြင့်ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။

**အခန်း ၁၉။
ပြစ်ဒဏ်များ။**

လွှဲပြောင်းခြင်းအတွက်ပြစ်ဒဏ်။

၄၆။ ။ မည်သူမဆို၊ ပုဒ်မ၄ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ကျူးလွန်ဖောက်ဖျက်လျှင်၊ ထိုသူကို ကျပ်ငါးရာထိ ငွေဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

တားဆီးပိတ်ပင်သူတို့အတွက် ပြစ်ဒဏ်။

၄၇။ ။ မည်သူမဆို ဤအက်ဥပဒေအရ တာဝန်များကို ဆောင်ရွက်နေသော ဤအက်ဥပဒေအရ ခန့်အပ်သည့် ကော်မတီကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အာဏာပိုင်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖွဲ့စည်းထားသည့် ကောင်စီကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ကော်မတီလူကြီးကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ကောင်စီလူကြီးကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်လူကြီးကို တားဆီး ပိတ်ပင်လျှင်၊ ထိုသူကို ၂ နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ်တထောင်ထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံး ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

အမိန့်ကိုလိုက်နာရန် ပျက်ကွက်သူတို့အတွက် ပြစ်ဒဏ်။

၄၈။ ။ မည်သူမဆို ဤအက်ဥပဒေအရ ခန့်အပ်သောကော်မတီက၊ သို့တည်းမဟုတ် အာဏာပိုင်က၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖွဲ့စည်းထားသော ကောင်စီက၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှုဆောင်အဖွဲ့က၊ ဤအက် ဥပဒေအရ ထုတ်ဆင့်သည့်အမိန့်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆင့်ဆိုချက်ကို လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်လျှင်၊ ထိုသူကို ၆ လအထိ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ်နှစ်ရာထိငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ငါးဦး၊ သို့မဟုတ် ငါးဦးထက်ပိုသော သူများကကျူးလွန်သည့်အတွက်ပြစ်ဒဏ်။

၄၉။ ။ ငါးဦး၊ သို့တည်းမဟုတ် ငါးဦးထက်ပိုသူတို့သည်၊ ပုဒ်မ ၄၇ အရ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၄၈ အရ၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရန် စုံညီကြံရွယ်ချက်ဖြင့် အသင်းဖွဲ့စည်းလျက် ၎င်းတို့အနက်၊ တဦးဦးက မိမိတို့၏ စုံညီကြံရွယ်ချက် အထမြောက်အောင် ပုဒ်မ ၄၇အရ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ၄၈အရ ပြစ်မှုကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသူအသီးသီးကို ၃နှစ်ထိထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

အခန်း ၂၀။

အရပ်ရပ်ဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းချက်များ။

နည်းဥပဒေပြုခြင်း။

- ၅၀။ ။ (၁) နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ ဤအက်ဥပဒေပါ ကိစ္စများဆောင်ရွက်ရန် နည်းဥပဒေများ ပြုနိုင်သည်။
- (၂) အထူးသဖြင့် အထက်အဆိုပါ အာဏာ၏ ယေဘုယျသဘောကို မထိခိုက်စေဘဲ၊ ထိုနည်းဥပဒေ များသည်-
  - (က) လယ်ယာမြေကို ဤအက်ဥပဒေအရ၊ ပြန်လည်သိမ်းယူရာတွင် လိုက်နာ ရမည့်နည်းလမ်းကို ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။

- (ခ) ပုဒ်မ ၆ အရ၊ လိုက်နာရမည့်နည်းလမ်းကို ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။
- (ဂ) ပုဒ်မ ၇ အရ၊ လိုက်နာရမည့်နည်းလမ်းကို ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။
- (ဃ) ပုဒ်မ ၄၃ အရ၊ လိုက်နာရမည့်နည်းလမ်းကို ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။
- (င) ပုဒ်မ ၁၆ တွင် ရည်ညွှန်းထားသည့် ရွေးကောက် တင်မြှောက်မှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။
- (စ) တတိုးထွက်ကို သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။ ထို့ပြင်
- (ဆ) နိုင်ငံတော်သမတက လိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆသော အခြားကိစ္စ အရပ်ရပ်ကို ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။

အထူးပြဋ္ဌာန်းချက်။

၅၁။ ။ နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်၍၊ ထိုအမိန့်ကြော်ငြာစာတွင် သီးခြားဖော်ပြထားသည့် အရပ်ဒေသများ၌၊ သီးခြားဖော်ပြထားသည့်နေ့တွင် ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ သီးစားချထားရေး အက်ဥပဒေအာဏာတည်ခြင်းမှ ရပ်စဲရမည်ဟုကျေညာနိုင်သည်။ ထိုအမိန့်ကြော်ငြာစာအရ အဆိုပါ အက်ဥပဒေအာဏာတည်ခြင်းမှ ရပ်စဲသည့်အခါ၊ မြန်မာနိုင်ငံတော် ယေဘုယျစကားရပ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ ပါ၊ ဥပဒေများ ရုပ်သိမ်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် အကျိုးသက်ရောက် ရမည်။

ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မညီညွတ်၍ ပြန်လည်သိမ်းယူသောမြေ။

၅၂။ ။ ဤအက်ဥပဒေပါ အခြားပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများတွင် မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ၊ နိုင်ငံတော်သမတသည်၊ ဤအက်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့်နည်းဥပဒေများနှင့် မညီညွတ်၍ ပြန်လည် သိမ်းယူသော လယ်ယာမြေကို၊ တောင်သူလယ်သမားများသို့ဖြစ်စေ၊ တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းများသို့ဖြစ်စေ၊ မိမိသင့်သည်ထင်မြင်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ဝေငှစေနိုင်သည်။

ရုပ်သိမ်းခြင်းနှင့် မပြီးပြတ်သေးသော အမှုများ။

- ၅၃။ ။ (၁) ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ (၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအမှတ် ၆၀) ကိုရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။
- (၂) ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းစေကာမူ၊ ထိုအက်ဥပဒေနှင့် ထိုအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့် အညီ ခန့်ထားသော ယာယီခရိုင်မြေယာ ကော်မတီ များသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားသောမြေယာ ကော်မတီများသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အဖွဲ့များသည်၊

သို့တည်းမဟုတ် အာဏာပိုင်များသည်၊ ဤအက်ဥပဒေနှင့် ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများ နှင့်အညီ ခန့်အပ်သည်ဟု ယူဆရမည့်ပြင်၊ အဆိုပါ ယာယီ ခရိုင်မြေယာ ကော်မတီထံတွင်သော်၎င်း၊ အခြားသောမြေယာ ကော်မတီများ ထံတွင်သော်၎င်း၊ အဖွဲ့များထံတွင်သော်၎င်း၊ အာဏာပိုင်များထံတွင် သော်၎င်း၊ မပြီးပြတ်ဖြစ်နေသေးသော လျှောက်လွှာများကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှုများကို ဤအက်ဥပဒေနှင့် ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့်နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ လျှောက်ထားသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် စတင်ဆောင်ရွက်သည်ဟု ယူဆရမည်။

အဆိုပါ ယာယီခရိုင်မြေယာ ကော်မတီများသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားသောမြေယာ ကော်မတီ များသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အဖွဲ့များသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် အာဏာပိုင်များသည်၊ အဆိုပါ လျှောက်လွှာများနှင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမှုများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကိစ္စရပ်များကို ဤအက်ဥပဒေအရ၊ ခန့်အပ်ထားသည့် ကော်မတီများက၊ သို့တည်းမဟုတ် အဖွဲ့များက၊ သို့တည်းမဟုတ် အာဏာပိုင်များက မိမိတို့တာဝန် ဝတ်တရားများကို စတင်ဆောင်ရွက်သည့် အချိန်အထိ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်။

သံလျင်မြို့နယ်တွင်ဆောင်ရွက်ချက်များကို ဖျက်သိမ်းခြင်း။

၅၄။ ။ သံလျင်မြို့နယ်တွင် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက် ချက်များသည်၊ ဤအက်ဥပဒေ စတင်အာဏာတည်သည့်နေ့တွင် ပျက်ပြယ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

ဇယား ၁။^၁

၁။ ။ ကြေးတိုင်စာရင်းများတွင်၊ စပါးမြေမျိုးကြီးများဟူ၍သော်၎င်း၊ မြေစာရင်းဌာန စာရင်းများတွင်၊ စပါးစိုက်ပျိုးသည့်မြေဟူ၍သော်၎င်း၊ အမျိုးအစား ခွဲခြားထားသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ်၊ ထိုသို့သော စာရင်းများ မထားရှိလျှင်၊ သာမန်အားဖြင့် စပါးစိုက်ပျိုးရန်အတွက် အသုံးပြုသည့် မြေများဖြစ်ခဲ့လျှင်_

- (က) ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (က) တွင်သီးခြားဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်သောတောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစု ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ဧက ငါးဆယ်အထိ။
- (ခ) ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ်(ခ)၊ အပိုဒ်ခွဲ (ကက)၊ (ခခ)၊ (ဂဂ)နှင့် (ဃဃ) တွင် သီးခြားဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်းချက်များနှင့်ညီညွတ်သော တလုံးတစည်း တည်း ဖြစ်၍၊ ပစ္စည်းမခွဲဝေရသေးသော တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင် သားစု ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ဧကငါးဆယ်အထိ။ ၎င်းပြင် ထိုအိမ်ထောင် သားစုတွင်၊ အရွယ်ရောက်ပြီး သူဦးရေသည်၊ လေးဦးထက် ပိုမိုသည့်ပြင်၊ ထိုအိမ်ထောင်သားစုသည်၊ ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ(၁)၊ အပိုဒ်(ခ) ၏ ပဌမခြွင်းချက်တွင် သီးခြားဖော်ပြထားသော စည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်လျှင်၊ ထိုလေးဦးထက်ပိုမိုသော အရွယ်ရောက်ပြီးသူ တဦးစီအတွက် ဧကတဆယ့်နှစ်နှင့်ဒဿမငါးဆယ်အထိ။
- (ဂ) ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (ဂ) တွင်သီးခြားဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်းချက် များနှင့် ညီညွတ်သော အရွယ်မရောက်သေးသူ တဦးပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေ ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ဧကတဆယ်အထိ။
- (ဃ) ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (ဃ) တွင်သီးခြားဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်းချက် များနှင့် ညီညွတ်သော စိတ်ပေါ့သွပ်သူတဦး ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေ ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ဧကတဆယ်အထိ။
- (င) ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (င) တွင်သီးခြားဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်းချက် များနှင့် ညီညွတ်သော တောင်သူလယ်သမား မဟုတ်သည့် အိမ်ထောင်သားစု ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ဧက နှစ်ဆယ်အထိ။

^၁ ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအမှတ် ၂၂ အရ ထည့်သွင်းသည်။

ခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင် အပိုဒ်ခွဲ (ဂ) အရ ကင်းလွတ်ခွင့် တောင်းဆိုခြင်းသည်၊ တောင်သူ လယ်သမား အိမ်ထောင်သားစု တစုတည်းမှာ တဦးထက်ပိုမိုသော အရွယ်မရောက် သေးသူများအတွက် ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးသော လယ်ယာမြေ အားလုံး၏ ဧရိယာသည်၊ ဧက ငါးဆယ်ထက်မပိုစေရ။

၂။ ။ ကြေးတိုင်စာရင်းများတွင်၊ ကျောက်ဆည်ခရိုင်၌၊ ငြုတ်စိုက်ပျိုး၍ (၄) ဟု မှတ်သား ထားသော မြေများပါဝင်သည့် ယာမြေမျိုးကြီးဟူ၍သော်၎င်း၊ မြေစာရင်းဌာန စာရင်းများတွင်၊ ယာမြေ၊ ငြုတ်မြေဟူ၍သော်၎င်း၊ အမျိုးအစား ခွဲခြားထားသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့သော စာရင်းများမထားရှိလျှင်၊ သာမန်အားဖြင့်၊ ယာကောက်ပဲသီးနှံစိုက်ပျိုးရန်အတွက် အသုံးပြုသည့်မြေ များဖြစ်ခဲ့လျှင်-

- (က) ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (က) တွင်သီးခြားဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်သောတောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစု ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေ ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ဧက နှစ်ဆယ့်ငါးအထိ။
- (ခ) ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ်(ခ)၊ အပိုဒ်ခွဲ (ကက)၊ (ခခ)၊ (ဂဂ) နှင့် (ဃဃ) တွင် သီးခြားဖော်ပြ ထားသည့် စည်းကမ်းချက်များနှင့်ညီညွတ်သော တလုံး တစည်းတည်း ဖြစ်၍၊ ပစ္စည်းမခွဲဝေရသေးသော တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစု ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ဧကနှစ်ဆယ့်ငါး အထိ။ ၎င်းပြင် ထိုအိမ် ထောင်သားစုတွင် အရွယ်ရောက်ပြီး သူဦးရေသည်၊ လေးဦးထက်ပိုမိုသည့်ပြင်၊ ထိုအိမ်ထောင်သားစုသည်၊ ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (ခ) ၏ ပဌမခြွင်းချက်တွင် သီးခြားဖော်ပြထားသော စည်းကမ်းချက် များနှင့် ညီညွတ်လျှင်၊ ထိုလေးဦးထက် ပိုမိုသော အရွယ်ရောက်ပြီးသူ တဦးစီအတွက်၊ ဧကခြောက်နှင့်ဒဿမနှစ်ဆယ့်ငါး အထိ။
- (ဂ) ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (ဂ) တွင်သီးခြားဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်း ချက်များနှင့် ညီညွတ်သော အရွယ်မရောက်သေးသူ တဦးပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေ ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ဧကတဆယ်အထိ။
- (ဃ) ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (ဃ) တွင်သီးခြားဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်း ချက်များနှင့် ညီညွတ်သော စိတ်ပေါ့သွပ်သူတဦး ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေ ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ဧက တဆယ်အထိ။

(င) ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (င) တွင်သီးခြားဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်သော တောင်သူလယ်သမား မဟုတ်သည့် အိမ်ထောင်သားစု ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ဧက တဆယ်အထိ။

ခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင် အပိုဒ်ခွဲ (ဂ) အရ၊ ကင်းလွတ်ခွင့် တောင်းဆိုခြင်းသည်၊ တောင်သူ လယ်သမား အိမ်ထောင်သားစု တစုတည်းမှ၊ တဦးထက်ပိုမိုသော အရွယ်မရောက် သေးသူများအတွက် ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးသော လယ်ယာမြေအားလုံး၏ ဧရိယာသည် ဧက နှစ်ဆယ့်ငါးထက်မပိုစေရ။

၃။ ။ ကြေးတိုင်စာရင်းများတွင်၊ ကိုင်းယာမြေမျိုးကြီးနှင့် မန္တလေးခရိုင်နှင့် ရွှေဘိုခရိုင်ရှိ (KA) မြေမျိုးကြီးများ၊ မြင်းခြံခရိုင်ရှိ (YT) မြေမျိုးကြီးများပါဝင်သည့် ကိုင်းမြေမျိုးကြီးများဟူ၍ သော်ငှား၊ မြေစာရင်းဌာန စာရင်းများတွင်၊ ကိုင်း၊ ကိုင်းယာ (KA) နှင့် (YT) မြေများဟူ၍သော်ငှား၊ အမျိုးအစား ခွဲခြားထားသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့သော စာရင်းများမထားရှိလျှင်၊ သာမန်အားဖြင့် ကိုင်းကောက်ပဲ သီးနှံစိုက်ပျိုးရန်အတွက် အသုံးပြုသည့်မြေများဖြစ်ခဲ့လျှင်-

(က) ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (က) တွင်သီးခြားဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်သောတောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစု ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေ ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ဧက တဆယ်အထိ။

(ခ) ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ်(ခ)၊ အပိုဒ်ခွဲ (ကက)၊ (ခခ)၊ (ဂဂ)နှင့် (ဃဃ) တွင် သီးခြားဖော်ပြ ထားသည့် စည်းကမ်းချက်များနှင့်ညီညွတ်သော တလုံးတစည်း တည်း ဖြစ်၍၊ ပစ္စည်းမခွဲဝေရသေးသော တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင် သားစု ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ဧကတဆယ်အထိ။ ၎င်းပြင်၊ ထိုအိမ်ထောင် သားစုတွင်အရွယ်ရောက်ပြီး သူဦးရေသည်၊ လေးဦးထက် ပိုမိုသည့်ပြင်၊ ထိုအိမ် ထောင်သားစုသည်၊ ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (ခ) ၏ ပဌမခြွင်းချက်တွင် သီးခြားဖော် ပြထားသော စည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်လျှင်၊ ထိုလေးဦးထက် ပိုမိုသော အရွယ်ရောက်ပြီးသူတဦးစီအတွက် နှစ်ဧကနှင့် ဒဿမငါးဆယ်အထိ။

(ဂ) ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (ဂ) တွင်သီးခြားဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်းချက် များနှင့် ညီညွတ်သော အရွယ်မရောက်သေးသူ တဦးပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ သုံးဧကအထိ။

- (ဃ) ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (ဃ) တွင်သီးခြားဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်သော စိတ်ပေါ့သွပ်သူတစ်ဦး ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေ ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ သုံးဧက အထိ။
- (င) ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (င) တွင်သီးခြားဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်သော တောင်သူလယ်သမား မဟုတ်သည့် အိမ်ထောင်သားစု ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ခြောက် ဧက အထိ။

ခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင်၊ အပိုဒ်ခွဲ (ဂ) အရ၊ ကင်းလွတ်ခွင့် တောင်းဆိုခြင်းသည်၊ တောင်သူ လယ်သမား အိမ်ထောင်သားစု တစုတည်းမှ၊ တဦးထက်ပိုမိုသော အရွယ်မရောက် သေးသူများအတွက် ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးသော လယ်ယာမြေအားလုံး၏ ဧရိယာသည်၊ ဧက တဆယ်ထက်မပိုစေရ။

၄။ ။ ကြေးတိုင်စာရင်းများတွင် ကြံမြေမျိုးကြီးများဟူ၍သော်၎င်း၊ မြေစာရင်းဌာန စာရင်းများတွင် ကြံစိုက်ပျိုးသည့်မြေဟူ၍သော်၎င်း၊ အမျိုးအစား ခွဲခြားထားသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့သော စာရင်းများမထားရှိလျှင်၊ သာမန်အားဖြင့် ကြံစိုက်ပျိုးရန်အတွက် အသုံးပြုသည့်မြေ များဖြစ်ခဲ့လျှင်-

- (က) ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (က) တွင်သီးခြားဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်သောတောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစု ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေ ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ခြောက်ဧက အထိ။
- (ခ) ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) ၊ အပိုဒ် (ခ)၊ အပိုဒ်ခွဲ (ကက)၊ (ခခ)၊ (ဂဂ) နှင့် (ဃဃ) တွင် သီးခြားဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်းချက်များနှင့်ညီညွတ်သည့် တလုံးတစည်းတည်း ဖြစ်၍၊ ပစ္စည်းမခွဲဝေရသေးသော တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစု ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ခြောက်ဧကအထိ။ ၎င်းပြင်၊ ထိုအိမ်ထောင် သားစုတွင် အရွယ်ရောက်ပြီး သူဦးရေသည်၊ လေးဦးထက်ပိုမိုသည့်ပြင်၊ ထိုအိမ် ထောင်သားစုသည်၊ ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (ခ) ၏ ပဌမခြွင်းချက်တွင် သီးခြားဖော်ပြထားသော စည်းကမ်းချက် များနှင့် ညီညွတ်လျှင်၊ ထိုလေးဦးထက် ပိုမိုသော အရွယ်ရောက်ပြီးသူ တဦးစီအတွက် တဧကနှင့် ဒဿမငါးဆယ်အထိ။

- (ဂ) ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (ဂ) တွင်သီးခြားဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်သော အရွယ်မရောက်သေးသူ တဦးပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ သုံး ဧက အထိ။
- (ဃ) ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (ဃ) တွင်သီးခြားဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်သော စိတ်ပေါ့သွပ်သူတဦး ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ သုံး ဧက အထိ။
- (င) ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ အပိုဒ် (င) တွင်သီးခြားဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်သော တောင်သူလယ်သမား မဟုတ်သည့် အိမ်ထောင်သားစု ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ သုံးဧက အထိ။

ခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင်၊ အပိုဒ်ခွဲ (ဂ) အရ၊ ကင်းလွတ်ခွင့် တောင်းဆိုခြင်းသည်၊ တောင်သူ လယ်သမား အိမ်ထောင်သားစု တစုတည်းမှ၊ တဦးထက်ပိုမိုသော အရွယ်မရောက် သေးသူများအတွက် ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးသော လယ်ယာမြေအားလုံး၏ ဧရိယာသည် ခြောက်ဧက ထက်မပိုစေရ။

၅။ ။ ကြေးတိုင်စာရင်းများတွင်၊ ဓနိမြေမျိုးကြီးများဟူ၍သော်၎င်း၊ မြေစာရင်းဌာန စာရင်းများတွင် ဓနိမြေဟု အမျိုးအစား ခွဲခြားထားသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့သော စာရင်းများ မထားရှိလျှင်၊ သာမန်အားဖြင့် ဓနိစိုက်ပျိုးရန်အတွက် အသုံးပြုသည့် ဓနိမြေအားလုံး။

၆။ ။ ကြေးတိုင်စာရင်းများတွင်၊ ပခုက္ကူခရိုင်ရှိ (KG) ဟုမှတ်သားထားသော မြေများနှင့် ဟင်္သာတခရိုင်ရှိ (BV) ကွမ်းပင်စိုက်ပျိုးသော မြေများဟု မှတ်သားထားသည့် မြေများပါဝင်သည့် ဥယျာဉ်မြေမျိုးကြီးများဟူ၍ သော်၎င်း၊ မြေစာရင်းဌာန စာရင်းများတွင် ဥယျာဉ်မြေ၊ ခြံမြေဟူ၍ သော်၎င်း၊ အမျိုးအစား ခွဲခြားထားသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့သော စာရင်းများမထားရှိလျှင် သာမန်အားဖြင့် ဥယျာဉ်သီးနှံများ စိုက်ပျိုးရန် အတွက် အသုံးပြုသည့် ဥယျာဉ်မြေအားလုံး။

၇။ ။ ကြေးတိုင်စာရင်းများတွင် (RR) ဟု မှတ်သားထားသော ကြက်ပေါင်စေးဂရန်များ အပါအဝင်၊ ကြက်ပေါင်စေးမြေမျိုးကြီးများ ဟူ၍သော်၎င်း၊ မြေစာရင်းဌာနစာရင်းများတွင်၊ ကြက်ပေါင် စေးပင် စိုက်ပျိုးသောမြေများ ဟူ၍သော်၎င်း၊ အမျိုးအစားခွဲခြားထားသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့သော စာရင်းများမထားရှိလျှင်၊ သာမန်အားဖြင့် ကြက်ပေါင်စေးပင်များ စိုက်ပျိုးရန် အတွက် အသုံးပြုသည့် မြေအားလုံး။

၈။ ။ သာသနာရေးအဆောက်အအုံများ၊ သို့တည်းမဟုတ် သာသနာဝန်ထမ်းများ ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေအားလုံး။

ဇယား ၂။^၁

မြေအမျိုးအစား။	လျော်ကြေး။
<p>၁။ (က) အထက် မြန်မာပြည် မြေနှင့်အခွန် တော် ဥပဒေ (The Upper Burma Land and Revenue Regulation) အရ နိုင်ငံတော် ပိုင် မြေဟုသတ်မှတ်ပြီးလျှင်၊ အဆိုပါ ဥပဒေ အတည်ဖြစ်သော ဒေသများ၌ တည်ရှိသည့် လယ်ယာမြေ။</p> <p>(ခ) ပြည်နယ် အတွင်းရှိ နိုင်ငံတော် ပိုင်မြေဟု သတ်မှတ် ထားသောလယ်ယာ မြေ။</p>	<p>၁။ မြေခွန်တော်နှင့် ညီမျှသော လျော်ကြေး</p>
<p>၂။ (က) အထက်မြန်မာပြည် မြေနှင့်အခွန် တော် ဥပဒေ(The Upper Burma Land and Revenue Regulation) အရ နိုင်ငံတော်ပိုင်မြေဟု သတ်မှတ် သည့် လယ်ယာမြေမှအပ၊ အဆိုပါ ဥပဒေ အတည်ဖြစ်သော ဒေသများ တွင်တည်ရှိ သည့် အခြားလယ်ယာမြေ။</p> <p>(ခ) ပြည်နယ် အတွင်းရှိ နိုင်ငံတော်မြေဟု သတ်မှတ် ထားသည့် လယ်ယာမြေမှ အပ၊ အခြားလယ်ယာမြေ။</p>	<p>၂။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၂ ရက်နေ့မတိုင်မီက လွှဲပြောင်းပြီးဖြစ်ကြောင်းကို ထိုနေ့မတိုင်မီ ကရေစစ္စကြိုမှတ်ပုံတင်ပြီးသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုနေ့မတိုင်မီက သက်ဆိုင်ရာ မြေစာရင်းဌာန စာရင်းတွင် မှတ်သားထားပြီး ဖြစ်သောလယ်ယာ မြေအပေါ်တွင် ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရရှိထားသူ တဦး တယောက်၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ဘဏ်၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ကုမ္ပဏီ၏၊ သို့တည်းမဟုတ် အဖွဲ့အစည်း၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ကုန်ဖက်စပ် လုပ်ငန်း၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းမခွဲဝေရသေး သည့်ဟိန္ဒူလူမျိုးအိမ်ထောင်သားစု၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရ ရှိထားသောလယ်ယာမြေ များအနက်၊ ဤအက် ဥပဒေအရ နိုင်ငံတော်ကပြန်လည်သိမ်းယူပိုင်ခွင့် ရှိသည့်လယ် ယာမြေဧကစုစုပေါင်း၏-</p> <p>(က) ပဌမဧက ၁၀၀ အတွက်၊ မြေခွန်တော် ၏တဆယ့်နှစ်ဆနှင့်ညီမျှသောလျော် ကြေး။</p> <p>(ခ) နောက်ဧက ၁၀၀ အတွက်၊ မြေခွန်တော်၏ တဆယ့်တဆနှင့် ညီမျှသောလျော် ကြေး။</p> <p>(ဂ) နောက် ဧက ၁၀၀ အတွက်၊ မြေခွန်တော်၏ ဆယ်ဆနှင့်ညီမျှသောလျော်ကြေး။</p>

^၁ ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအမှတ် ၂၂ အရ အစားထည့်သွင်းသည်။

မြေအမျိုးအစား။	လျော်ကြေး။
	<p>(ဃ) နောက်ဧက ၁၀၀ အတွက်၊ မြေခွန်တော်၏ ကိုးဆနှင့် ညီမျှသောလျော်ကြေး။</p> <p>(င) နောက်ဧက ၁၀၀အတွက်၊ မြေခွန်တော်၏ ရှစ်ဆ နှင့်ညီမျှသောလျော်ကြေး။</p> <p>(စ) နောက်ဧက ၁၀၀အတွက်၊ မြေခွန်တော်၏ ခုနစ်ဆနှင့်ညီမျှသောလျော်ကြေး။</p> <p>(ဆ) နောက် ဧက ၁၀၀ အတွက်၊ မြေခွန်တော်၏ ခြောက်ဆနှင့် ညီမျှသောလျော် ကြေး။</p> <p>(ဇ) နောက် ဧက ၁၀၀ အတွက်၊ မြေခွန်တော်၏ ငါးဆနှင့်ညီမျှသောလျော်ကြေး။</p> <p>(ဈ) နောက် ဧက ၁၀၀ အတွက်၊ မြေခွန်တော်၏ လေးဆနှင့်ညီမျှသောလျော်ကြေး။</p> <p>(ည) နောက်ဧက ၁၀၀အတွက်၊ မြေခွန်တော်၏ သုံးဆနှင့်ညီမျှသောလျော်ကြေး။</p> <p>(ဋ) နောက်ဧက ၁၀၀ အတွက်၊ မြေခွန်တော်၏ နှစ်ဆနှင့်ညီမျှသောလျော်ကြေး။</p> <p>(ဌ) ကျန်ဧကများအတွက်၊ မြေခွန်တော်နှင့် ညီမျှသော လျော်ကြေး။</p>
<p>၃။ မြေနှင့် အခွန်တော်အက်ဥပဒေ (The Land and Revenue Act) ပုဒ်မ ၇ အရ အခွင့်အရေးများရရှိပြီးလျှင်၊ အဆိုပါ အက်ဥပဒေ အတည်ဖြစ်သော ဒေသ များတွင် တည်ရှိသည့်လယ်ယာမြေ။</p>	<p>၃။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၂ ရက်နေ့မတိုင်မီက လွှဲပြောင်းပြီး ဖြစ်ကြောင်းကို ထိုနေ့မတိုင်မီ က ရေစက္ကူကြိုမှတ်ပုံ တင်ပြီးသော၊သို့တည်း မဟုတ် ထိုနေ့မတိုင်မီက သက်ဆိုင်ရာမြေ စာရင်းဌာန စာရင်းတွင် မှတ်သားထားပြီး ဖြစ်သော လယ်ယာ မြေအပေါ်တွင် ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရရှိထားသူ တဦး တယောက်၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ဘဏ်၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ကုမ္ပဏီ၏၊ သို့တည်းမဟုတ် အဖွဲ့အစည်း၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ကုန်ဖက်စပ် လုပ်ငန်း၏၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းမခွဲဝေ ရသေး သည့် ဟိန္ဒူလူမျိုး အိမ်ထောင်သားစု၏ ပိုင်ခွင့် ရရှိထားသော လယ်ယာမြေများ အနက်၊ ဤအက် ဥပဒေအရ နိုင်ငံတော်ကပြန် လည်သိမ်းယူပိုင်ခွင့် ရှိသည့် လယ်ယာမြေဧက စုစုပေါင်း၏—</p> <p>(က) ပဌမဧက ၁၀၀အတွက်၊ မြေခွန်တော်၏</p>

မြေအမျိုးအစား။	လျော်ကြေး။
	<p>တဆယ့်နှစ်ဆနှင့် ညီမျှသော လျော်ကြေး။</p> <p>(ခ) နောက်ဧက ၁၀၀ အတွက်၊ မြေခွန်တော်၏ တဆယ့်တဆနှင့်ညီမျှသောလျော်ကြေး။</p> <p>(ဂ) နောက်ဧက ၁၀၀ အတွက်၊ မြေခွန်တော်၏ ဆယ်ဆနှင့်ညီမျှသောလျော်ကြေး။</p> <p>(ဃ) နောက်ဧက ၁၀၀ အတွက်၊ မြေခွန်တော်၏ ကိုးဆနှင့်ညီမျှသောလျော်ကြေး။</p> <p>(င) နောက်ဧက ၁၀၀ အတွက်၊ မြေခွန်တော်၏ ရှစ်ဆ နှင့် ညီမျှသောလျော်ကြေး။</p> <p>(စ) နောက်ဧက ၁၀၀ အတွက်၊ မြေခွန်တော်၏ ခုနစ်ဆနှင့်ညီမျှသောလျော်ကြေး။</p> <p>(ဆ) နောက်ဧက ၁၀၀ အတွက်၊ မြေခွန်တော် ၏ခြောက်ဆနှင့်ညီမျှသောလျော် ကြေး။</p> <p>(ဇ) နောက်ဧက ၁၀၀ အတွက်၊ မြေခွန်တော်၏ ငါးဆနှင့်ညီမျှသောလျော်ကြေး။</p> <p>(ဈ) နောက်ဧက ၁၀၀ အတွက်၊ မြေခွန်တော်၏ လေးဆနှင့်ညီမျှသောလျော်ကြေး။</p> <p>(ည) နောက်ဧက ၁၀၀ အတွက်၊ မြေခွန်တော်၏ သုံးဆနှင့်ညီမျှသောလျော်ကြေး။</p> <p>(ဋ) နောက်ဧက ၁၀၀ အတွက်၊ မြေခွန်တော်၏ နှစ်ဆနှင့်ညီမျှသောလျော်ကြေး။</p> <p>(ဌ) ကျန်ဧကများအတွက်၊ မြေခွန်တော်နှင့် ညီမျှသောလျော်ကြေး။</p>
<p>၄။ မြေနှင့် အခွန်တော် အက်ဥပဒေ(The Land and Revenue Act) ပုဒ်မ ၇ အရ အခွင့်အရေးများရရှိပြီးဖြစ်သည့်လယ်ယာ မြေများမှအပ၊ အဆိုပါ အက်ဥပဒေ အတည် ဖြစ်သော ဒေသများတွင် တည်ရှိ သည့်အခြားလယ်ယာမြေများ။</p>	<p>၄။ မြေခွန်တော်နှင့် ညီမျှသောလျော်ကြေး။</p>